

Καλά Χριστούγεννα και ευτυχισμένος ο νέος Χρόνος 2019!

Με την ευκαιρία των εορτών των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς η «Ελευθερόπολις», τα Διοικητικά Συμβούλια του Συλλόγου Αρμενιανών Αττικής «ο Κριτοβουλίδης» και του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμενιανών, απευθύνουν σε όλους τους Αρμενιανούς, όπου και αν βρίσκονται, θερμές ευχές για υγεία, χαρά και προκοπή.

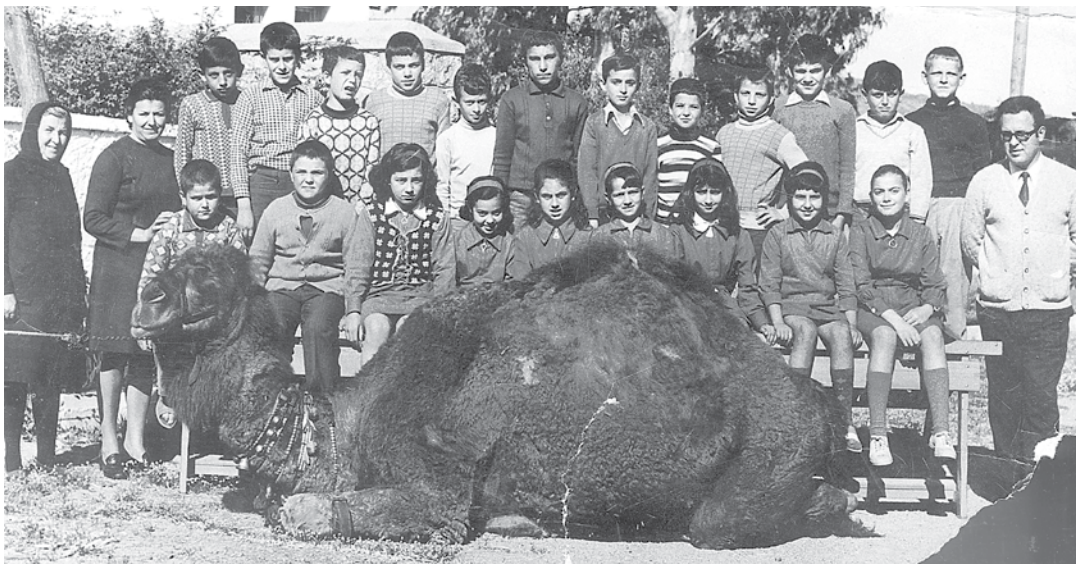
Τα κάλαντρα των Χριστουγέννων

Καλήν εσπέραν άρχοντες
κι αν είναι ο ορισμός σας,
Χριστού τη θεία γέννηση,
να πω στ' αρχοντικό σας.
Χριστός γεννάται σήμερα
εν Βηθλεέμ τη πόλει,
οι ουρανοί αγάλλονται,
χαίρει' η φύσις όλη.
Εν τω σπηλαίω τίκτεται,
εν φάτνη των αλόγων
ο βασιλεύς των ουρανών
και ποιητής των όλων.
Πλήθος αγγέλων ψάλλουσι
το «Δόξα εν υψίστης»
και τούτο άξιον εστί,
η των ποιμένων πίστης.
Εκ της Περσίας έρχονται
τρεις μάγοι με τα δώρα,
άστρο λαμπρόν τους οδηγεί
χωρίς να λείψει ώρα.
Έφθασαν εις Ιερουσαλήμ,
με πόθον ερωτούσι
που εγεννήθη ο Χριστός,
να παν να τον ευρούσι.
Για το Χριστόν ως ήκουσεν
ο Βασιλεύς Ηρώδης,
αμέσως εταράχθηκε
κι έγινε θηριώδης.
Διατί πολλά φοβήθηκε
δια τη βασιλεία
μην του τη πάρει ο Χριστός
και χάσει την αξία.

Χρόνια πολλά!

Χριστούγεννα 2018

Η σχολική καμήλα Σχολικό έτος 1972 - 1973

Φωτογραφία που μας δάνεισε ο Μανώλης Γιανναράκης, από το αρχείο του για να τη θυμηθούμε κι εμείς.

Στη φωτογραφία, στην αυλή του σχολείου, τα παιδιά της Πέμπτης και Έκτης τάξης με τους δασκάλους τους, την κ. Καλλιτσάκη - Κεκάκη Ιωάννα και τον κ. Καλλιτσάκη Χρήστο, την αείμνηστη επιστάτη του σχολείου Γαβριλάκη Αικατερίνη, την καμήλα καθισμένη μπροστά και το κτήριο του Ιατρείου με τους ευκαλύπτους πίσω. Τα παιδιά που εικονίζονται είναι όρθιοι από αριστερά: Καλλιβερέτακης Δημήτρης του Χρ., Καλλιβε-

τάκης Στέλιος του Χαρ., Χαλβαδάκης Αντώνης του Γεωργίου, ο αείμνηστος Μαραγκουδάκης Πέτρος, ο Πριπάκης Γιάννης, ο Πατεράκης Γιάννης, ο Γιανναράκης Μανώλης, ο Κοτρωνάκης Γιάννης, ο αείμνηστος Μαραγκουδάκης Βασίλης, ο Σκανδάλης Γεώργιος του Γιάννη, ο Κοτρωνάκης Στέλιος, ο Παπαγιαννάκης Παναγιώτης. Καθιστοί από αριστερά: ο Παπαδάκης Μανώλης του Γεωργίου, ο Λουράκης Γιάννης, η Τερεζάκη Ρένα, η Τερεζάκη Ανδρονίκη, η Κολώνη Αργυρώ, η Βιριράκη Κορνηλία του Γεωργίου, η Καλλιβερέτακη Κούλα, η Κοκογιαννάκη Ελένη, η Χαλβαδάκη Σούλα.

Οι εκδηλώσεις των σωματείων μας

- * Ο Σύλλογος Αρμενιανών Αττικής «Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ» κόβει την Βασιλόπιτά του την Κυριακή 3 Φεβρουαρίου 2019 και ώρα 11.00 πμ. στον ίδιο χώρο με πέρυσι, στο Μεταξουργείο, οδός Πλαταιών 36, στο μεζεδοπωλείο «Εξωστρεφής». Ταυτόχρονα, έχουμε και εκλογές για την ανανέωση του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου μας. Ο Σύλλογος περιμένει τη συμμετοχή σας, ιδιαίτερα των νέων!
- * Η Ομοσπονδία Σωματείων Αποκορώνου θα κόψει την Βασιλόπιτά της, την Κυριακή 17 Φεβρουαρίου 2019 και ώρα 12.00 πμ. και στη

συνέχεια θα πραγματοποιήσει τον ετήσιο χορό της σε συνεργασία με το Σύλλογο Αρμενιανών Αττικής, στο Κέντρο «Άσπρο πιάτο», Πειραιώς 171 (έναντι κολυμβητηρίου, τηλ. 210-3411600). Η Βασιλόπιτα θα ευλογηθεί από τον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη μας, Κυδωνίας και Αποκορώνου, κ.κ. Δαμασκηνό. Σας περιμένουμε όλους!

* Η Ομοσπονδία Σωματείων Αποκορώνου έχει αρχαιρεσίες, στις 10 Φεβρουαρίου 2019 και ώρα 11.00 πμ. στα γραφεία της, Νικηφόρου 8, στον 5ο όροφο.

Τα Διοικητικά Συμβούλια

Στο τεύχος που έχετε στα χέρια σας, μπορείτε να διαβάσετε...

- ❖ **σελ. 2:** Επετειακές εκδηλώσεις στη Σιάτιστα Κοζάνης
- ❖ **σελ. 3:** Η Ροδαρά μας, του Χαράλαμπου Ελευθεροπολίτη
- ❖ **σελ. 4:** Στο κτήμα Ρωξάνη γιορτάζει η ζωή, της Κικής Βασάλου
- ❖ **σελ. 5:** Βιβλιοπαρουσίαση: «Όπως το ψωμί» του Βαγγέλη Κακατσάκη
- ❖ **σελ. 6 & 7:** Το Γραμματσάκι, του γερω-Χαράλαμπου
- ❖ **σελ. 8:** Οι παλαικές μας φωτογραφίες
- ❖ **σελ. 9:** Βιβλιοπαρουσίαση: «Το χαμόγελο του δράκου» της Αλκυόνης Παπαδάκη
- ❖ **σελ. 10 & 11:** Κι ήντα θα δούμε ακόμη, του Μανώλη Ευθ. Πιπεράκη
- ❖ **σελ. 12 & 13:** Βράβευση της Κατερίνας Χαιρετάκη
- ❖ **σελ. 14:** Αυτοί που φεύγουν...
- ❖ **σελ. 15:** Μνημόσυνο 2018, του Γιάννη Χ. Τερεζάκη
- ❖ **σελ. 16:** Κοινωνικά

Επετειακές εκδηλώσεις στη Σιάτιστα Κοζάνης

Η Ομοσπονδία Σωματείων Αποκορώνου, όπως κάνει κάθε χρόνο, παρευρέθηκε και συμμετείχε στις επετειακές πολιτιστικές εκδηλώσεις για την απελευθέρωση της Σιάτιστας Κοζάνης. Η αναχώρηση έγινε την Πέμπτη 1^η Νοεμβρίου 2018, με ένα πούλμαν και 2-3 Ι.Χ. Η διαμονή μας, φέτος, ήταν το Τσοτύλι Κοζάνης· από εκεί βέβαια, την επομένη μέρα, επισκεφτήκαμε τα λουτρά Πόζαρ, στην Αριδαία Έδεσσας και το βράδυ πραγματοποιήσαμε κρητική βραδιά, με το συγκρότημα του Γιάννη Κακουδάκη και καλεσμένους τους τοπικούς άρχοντες, καθώς και το Σύλλογο Βοιωτών Κοζάνης. Τη βραδιά μας στόλισαν χορευτικά, το χορευτικό της Ομοσπονδίας και οι «ΚΡΗΣΣΕΣ», που έδωσαν ένα άλλο χρώμα στη βραδιά μας και τις ευχαριστούμε γι' αυτό. Την επομένη ημέρα, Σάββατο, επισκεφτήκαμε την διπλανή πόλη, τη Νεάπολη, καταθέτοντας και εκεί ένα στεφάνι στο Ηρώο της πόλης, όπου και εκεί τα περισσότερα ονόματα ήταν Κρητών Αγωνιστών. Στη Νεάπολη και στα γύρω χωριά, Καλλιστράτι και άλλα, είχε πολεμήσει επί μακρόν ο Μακεδονομάχος οπλαρχηγός από την Ασή-Γωνιά, Παύλος Γύπαρης, στην ομάδα του οποίου ήταν και οι Αρμενιανοί, Γιάννης Ν. Τερεζάκης και Κώστας Προεστάκης, οι οποίοι γύρισαν βέβαια ζωντανοί στο χωριό μας.

Στη συνέχεια, γευματίσαμε στο χωριό Πολυκάστανο, σε παραδοσιακή ταβέρνα της περιοχής, για να βρεθούμε το απόγευμα στη θέση Καστράκι, και συγκεκριμένα στο λόφο Καπιτσίνη, όπου δόθηκε η μάχη της Σιάτιστας στις 4 Νοεμβρίου 1912, με αποτέλεσμα την απελευθέρωση της πόλης από τους

Τούρκους, κι' όχι μόνο... Είχαμε και κεί κατάθεση στεφανιών και τα σχετικά. Το βράδυ, προς τιμή μας, δόθηκε συναυλία από το Μουσικό Γυμνάσιο Σιάτιστας, με το έργο του Μίκη Θεοδωράκη «Άξιον Εστί». Στη συνέχεια, το χορευτικό μας παρουσίασε Κρητικούς χορούς, με λίγα λόγια και για την Κρητική φορεσιά, γνωρίζοντας την «αποθέωση!». Την επομένη μέρα, Κυριακή, είχαμε δοξολογία στη Μητρόπολη Σιάτιστας, επιμνημόσυνη δέηση στο Ηρώο και τις προτομές Παπαμαλέκου και Αναστασάκη, νεκρών στην προαναφερόμενη μάχη. Ακολούθησε μεγαλειώδης παρέλαση, στην κεφαλή της οποίας ήταν η σημαία της Ομοσπονδίας, αποσπώντας πολλά χειροκροτήματα. Η δεξίωση που ακολούθησε από το Δήμο, και εδώ να ευχαριστήσω τον Δήμαρχο κ. Δημήτρη Λαμπρόπουλο, ήταν και ο αποχαιρετισμός μας από την όμορφη

και Ιστορική Σιάτιστα, και ένα ακόμα κερί στη μνήμη των προγόνων μας, που μας άφησαν μια πολύ μεγάλη παρακαταθήκη.

Νάμαστε καλά και τον χρόνο.

Γιάννης Τερεζάκης

Πρόεδρος Ομοσπονδίας Αποκορώνου
Νοέμβρης 2018

Η "Ε" ενημερώνει ότι η ύλη για το επόμενο φύλλο θα πρέπει να έχει φτάσει στην εφημερίδα μέχρι 22/02/2019.

ελευθερόπολις

Τριμηνιαία έκδοση του Συλλόγου Αρμενιανών Χανίων «Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ»
Εκδίδεται με τη συνεργασία της Τοπικής Κοινότητας Αρμένων

ΚΩΔΙΚΟΣ 4125

Εκδίδεται και διευθύνεται από συντακτική επιτροπή.

Δωρεές στον Τραπεζικό λογαριασμό Εθνικής Τράπεζας
GR9001101560000015676103433

Εκδότης-Διευθυντής:

Γιάννης Σ. Τσακίρακις
Σουλίου 124, 173.42 Αγ. Δημήτριος
Τηλ. 210-99.16.613,
Email: itsakir@otenet.gr
www.armenoi.gr
ISSN 1109-3056

Αφιλόξενη πόλη τα Χανιά

Στο Μουσείο Τυπογραφίας «Γιάννη και Ελένης Γαρεδάκη» πραγματοποιήθηκε στις 12/10/18 εκδήλωση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τον σεβασμό στην διαφορετικότητα και την ισότιμη πρόσβαση των τυφλών και μερικής βλεπόντων ατόμων στην εκπαίδευση και σε κάθε έκφανση της καθημερινότητας, με αφορμή τον εορτασμό της Διεθνούς Ημέρας Λευκού Μπαστουιού. Στην εκδήλωση συμμετείχαν μαθητές και μαθήτριες από το Γυμνάσιο Βάμου (τμήμα Γ3) που παρουσίασαν σχετική έρευνα «ακολουθώντας την διαδρομή ενός τυφλού ατόμου», της οποίας όμως τα συμπεράσματα ήταν αποκαρδιωτικά.

Χαρακτηριστικά, οι συγχωριανοί μας μαθητές επεσήμαναν τα εξής:

Κατερίνα Χαιρετάκη: «Πήγαμε στα Χανιά και περπατήσαμε στους δρόμους. Είδαμε ότι δεν υπάρχουν σε όλα τα πεζοδρόμια ειδικά πλακάκια για τυφλούς αλλά και σε όσα υπήρχαν βρισκότανε πολλές φορές εμπόδια μπροστά σε αυτά. Επίσης κατά τύχη εκείνη την ημέρα είδαμε και ένα τυφλό μπροστά μας τον οποίο ακολουθήσαμε και είδαμε τα σημεία που δυσκολεύτηκε παρότι είχε συνοδό».

Μανώλης Τσιτσιρίδης: «Είδαμε πολλές φορές εμπόδια πάνω στον διάδρομο για τους τυφλούς και έτσι είναι αδύνατον να κάνουν μία βόλτα στα Χανιά. Πάνω σε αυτόν τον διάδρομο είχαν παρκάρει αυτοκίνητα ενώ ακόμα και ο ίδιος ο Δήμος Χανίων που έχει φτιάξει τον διάδρομο έχει τοποθετήσει σε κάποια σημεία πάνω του κάδους απορριμμάτων! Επίσης, καφετέριες είχαν τοποθετήσει κάποια καρέκλα ή κάποιο τραπέζι πάνω στον διάδρομο χωρίς να σκεφτούν ότι μπορεί να περάσει από εκεί κάποιος με πρόβλημα όρασης και να μην μπορεί να συνεχίσει τον δρόμο του».

Συγχαίρουμε τους μαθητές της Γ3 τάξης του Γυμνασίου Βάμου και τους καθηγητές τους για την έρευνα που πραγματοποίησαν σε ένα τόσο σημαντικό και ευαίσθητο θέμα.

Η ροδαρά μας

Πέμπω σας χαιρετίσματα ένα ματσάκι ρόδα.

της Ροδαράς τούτης τα ρόδα
τα κορφολογά 'πο
τα περιβόλια της γραφής
ο Χαράλαμπος Ελευθεροπολίτης,
από τσ' Αρμένους τ' Αποκόρωνα
του νησιού τση Κρήτης

Μαντινάδες

Εκλείδωσ' η καρδούλα μου
σαν των Χανιών την πόρτα
και δεν ανοίγει να γελά
καθώς εγέλα πρώτα.

Έχει ο θεός γυρίσματα
κι ο χρόνος μερονύχτια
και τα ψαράκια του γιாலού
πιάνουνται με τα δίχτυα.

Στσ' ασκορδαλούς τα ξόδεψα
τα μπαρουτόσκαγά μου
κι εδά θωρώ τσι πέρδικες
και καίγεται η καρδιά μου.

Ξανοίγεις με ξανοίγω σε
να παίξωμε το μάτι
Καθώς το παίζ' ο ποντικός
όντε θωρεί το γάτη.

Όφου λεβέντικο κορμί
κι ώφου δεντρό μ' ωραίο
κι α μου παντήξεις μου γρινιάς
και κάνεις με να κλαίω.

Λάμπει το προσωπάκι σου
σαν τσ' εκκλησάς το δίσκο
κι ολημερίς να σε θωρώ
ψεγάδι δε σου βρίσκω.

Χτένισε τα ξανθά μαλλιά
και βγάλε αποχτενίδια
κι άμε τα του κουζιουμουτζή
να κάμει δαχτυλίδια.

Νάμουνε πετροκοτσυφός
νάμουνε σουσουράδα
Να πήγαινα στσ' αγάπης μου
νάκανα μια σπεράδα.

Μα γω θα πάω στου καδή
να κλαίω σαν κοπέλι
πως αγαπώ μιαν κοπελιά
και κείνη δε με θέλει.

Δεν τόχω πως θα μ' αρνηθείς
και σ' άλλ' αγάπ' εμπήκα
μόνο 'χω σκύλε για τσ' εχθρούς
πούκαμες κι εχαρήκαν.

Ανέ μισέψεις μην αργείς,
μη λείπεις εβδομάδα
και τα ψωμί στο στόμα μου
δεν έχει νοστιμάδα.

Ζευγάς θα πάω να γενώ
για νάρθω να σε ζέψω
να σπάσω τα ζυγάλετρα
κι απόι να μισέψω.

(Ειρήνη Παπαδάκη, *Λόγια του
σειριακού λαού*, Κνωσός, Αθήνα
1975)

Αθιβολές

Πες κύριε αγρονόμω πως
είσαι απατός σου γάιδαρος...

Πάνε μια βολά ένα στ' Αγρονομείο
γιατί έσπασε λέει ο γάιδαρός του
και μπήκε στα ξένα σπαρμένα.
Ευτός βγαίνει στο σκαμνί κι ο
πρόεδρος τονε ρωτά:

-- Είναι αλήθεια κατηγορούμενε
πώς ο γάιδαρός σου έλυσε και
μπήκε στα ξένα σπαρμένα;

-- Άκου με, τ' απηλογάται ευτός.
Πες κύριε αγρονόμω πως είσαι απα-
τός σου γάιδαρος, και σέχω καλά
δεμένο και βαθέ καζικωμένο. Και
τανίζεσαι και ξεκαζικώνεσαι και
πάεις στα σπαρμένα των ανθρώπων.
Ίντα φταίω γώ;

Κατέεις κιανένα καπετάνιο;

Μια βολά τούρχεται νιούς
γραμματιζούμενου να πάει λέει στα
Σφακιά, να βρεις έναν καπετάνιο,
να του αναστορηθή και να γράψει.
Πάει στ' Ασκύφου, θωρεί ένα, λέει
ντου:

--Κατέεις μπάρμπα κιανένα
καπετάνιο επαέ πουτόνε θέλω;
Τότε ξανοίγει ο άλλος κάμποσο
κιαπόης ταπηλογάται:
--Ίντα κατέεις απατός σου να μου
πεις κιανένα πού να μην είναι
επαέ καπετάνιος;

Το πούλουδο και το μέλι

Είχε σκιστεί, μια βολά, μιανού
γέρου η κάρτσα κι ως ήτονε ξάπλα
σένα πλατανοδροσιό είχε πορίξει
η φτόνη ντου. Τότεσας πάει και
καθίει πάνω τζη μια μέλισσα. Ευτός
την ξανοίγει μιας στιμής κι απόης
σπκώνει τη χέρα ντου και τση κάνει:
--Ξι, διαόλου μιαρό, ξι πούβρες το
πούλουδο να μαζώξεις το μέλι.

**Και του χρόνου να φυτέψετε
μακαρούνια...**

Όντεν εκάνανε μπρόβες για να
φυτέψουνε ρύζι στην Αγιά νάσου
και περνά ένας Πανωμερίτης,
καβάλα στο μπεγίρι ντου. Θωρεί
μερικούς ανασκουμπωμένους να
τσαλαβουτούνε και να ψάχνουνε
στα βαλτονέρια, παραξενεύτηκε,
ανακρατά το μπεγίρι, ρωτά τσι:

-- Ίντα κάνετε, μα το θεό σας,
ετουδά συντεκνάκια...

-- Ρύζι φυτεύγουμε, μπάρμπα, ρύζι.
--Ρύζι, είπατε.

--Ναι, ρύζι.

Χασκογελά ευτός μεμιάς κι ως
δούδει κλωτσιά του μπεγιριού για
κινήσει τονε λέει:

-- Ε, και του χρόνου να φυτέψετε
μακαρούνια...

(Μιχάλης Γρηγοράκης, *«Εύθυμες
κρητικές ιστορίες»*, δεύτερη έκδοση,
Χανιά 1978)

όγου χάριν
«Ερωτόκριτος», Γ 537-628
(Κρήτη, γύρω στα 1610)

ΠΟΙΗΤΗΣ

Τούτος ο τόπος ήτονε στου κατωγιού το πλάγι,
κι ηθέλησε ο Ρωτόκριτος μεσάνυκτα να πάγει.
Εβράδιασε, εσκοτεινίασε, κοιμούνται στο Παλάτι,
και μ' έγνοιαν ήτο η Αρετή, και λογισμούς γεμάτη,
πώς να μιλήσει, ίντα να πει, στην παίδα οπού την κρίνει,
ξετρουμισμένη ευρίσκετο πολλά την ώρα εκείνη.

Όλοι εκαταλαγιάσασι, κι εκείνη έτσι ντυμένη,
εις το κατώγι εκάθητον, την ώραν κι ανιμένει,
οπού 'θελε ο Ρωτόκριτος να πά' να τση μιλήσει,
κι είχε μεγάλην πεθυμιάν πότε να του γρικήσει.
Είχε μεγάλην πεθυμιά, μα τσ' εντροπής η ζάλη
την ήκανε κι ευρίσκετο σ' έγνοια πολλά μεγάλη.
Αντρειεύεται όσον ημπορεί, το δειλιασμό σκολάζει,
κι ίντα να πει του Ρώκριτου κάθετα και λογιάζει.

Το παραθύρι σίδερα είχε, μα κείνη εμπόρει
τα βάσανά τση να μιλεί, η πληγωμένη κόρη.
Κι οι δυο εμπορούσα' να μιλούν, ο εις από το δώμα,
Κι η άλλη απ' το κατώγι τση, να λέσι με το στόμα,
ίντά 'τον το ανεπόλπιστο, που εγίνη-ν έτσι αφνίδια,
και να τα λεν με κλάπηματα, όχι φιλιάς παιγνίδια.

Ήρθεν η ώρα κι ο καιρός να μιληθούν τα Πάθη,
και ο εις τ' αλλού τως τα κουρφέα ν' ακούσει και να μάθει.
Στο παραθύρι η Αρετή ήστεκε κι ανιμένει,
το σκότος κείνο δε δειλιά, ύπνος δεν τη βαραίνει.

Ήσωσεν ο Ρωτόκριτος στου σιταριού το σπίτι,
και ποια μερά είν' πλιά χαμηλή, γνωρίζει και θωρεί τη.
Και μ' όλο οπού 'το δύσκολη στ' ανέβασμα, αντρειεύτη,
πολλά πιδέξα ανέβηκε, χαλίκι σκιάς δεν πέφτει.
Ετούτον είναι φυσικό κεινών οπ' αγαπούσι,
εις έτοιες χρείες σα λάχουσι, πουλιών φτερά βαστούσι.

Εσίμωσε ο Ρωτόκριτος, στο παραθύρι απλώνει,
κι αγάλια-αγάλια, σιγανά, ποιός είναι φανερώνει.
Με ταπεινότη η Αρετή τρέμοντας 'πιλογάται,
με μιά φωνή έτσι δαμινή, που δεν καλογκικάται.
Εφανερώσαν το κι οι δυό, πως είν' εκεί σωσμένοι,
κι απόκει στέκου' σα βουβοί, κι η γλώσσα τως σωπαίνει.
Ήτρεμ' εκείνη σ' μιά μερά, κι εκείνος εις την άλλη,
κι ο γείς τον άλλο ενίμενε την εμιλιά να βγάλει.
Μιάν ώρα εστέκα' αμίλητοι, και τα πολλά οπού χώναν,
εχάνουνταν, σου φαίνεται, την ώραν που εσιμώναν.
Δεν είχαν την αποκοτιά θέλοντας να μιλήσουν,
δεν ξεύρουν από ποιά μερά τα πάθη τως ν' αρχίσουν.

Ωσά λαήνι οπού γενεί πολλά πλατύ στον πάτο,
κι εις το λαιμόν πολλά στενό, κι είναι νερό γεμάτο,
κι όποιος θελήσει και βαλθεί όξω νερό να χύσει,
και το λαήνι με τη βιάν προς χάμαι να γυρίσει,

Στο Κτήμα Ρωξάνη γιορτάζει η ζωή

Ένας χώρος κοινωνικών εκδηλώσεων, τέχνης και πολιτισμού στην αγκαλιά της αρμενιανής φύσης

Της Κικής Βασάλου

Με τη Ρωξάνη Βλάμη και τον σύζυγό της Δημήτρη Μπριάνα, δεν γνωριστήκαμε στους Αρμένους, αλλά στην Αθήνα. Εδώ, στην πρωτεύουσα, περνούν ακόμα τους χειμώνες τους και μόλις η γη αρχίζει να ανθίζει κατηφορίζουν στο χωριό για την εαρινή και θερινή σεζόν.

Όλα ξεκίνησαν το 2010 όταν οι δυο τους αποφάσισαν να παντρευτούν στο κτήμα που αγαπούσαν και έστεκε σιωπηλό, βυθισμένο στη λήθη του χρόνου. Για τη Ρωξάνη, που γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Ηράκλειο, η επίσκεψη στο μετόχι του παππού Κωνσταντίνου Βλάμη, τη Σκορδυλιανή, ήταν η αγαπημένη διήμερη εκδρομή στους Αρμένους κάθε 7 και 8 Σεπτεμβρίου στη γιορτή της Εκκλησίας, που είναι αφιερωμένη στη Γέννηση της Παναγίας.

Η Ρωξάνη ανέκαθεν ονειρευόταν να δει το μετόχι τους να ζει και να λάμπει ξανά. «Το ευρύτερο όραμα ήταν και παραμένει ξεκάθαρο», λέει σήμερα η ίδια· το έναυσμα για το ξεκίνημα, όμως, δόθηκε στις 24 Ιουλίου 2010 όταν η Ρωξάνη και ο Δημήτρης ένωσαν τις ζωές τους και γιόρτασαν το γάμο τους εκεί, συντροφιά με τους αγαπημένους τους και το ολόγιομο φεγγάρι. Τότε γεννήθηκε η ιδέα διοργάνωσης υπαίθριων εκδηλώσεων στην αγκαλιά της φύσης. Λίγα χρόνια μετά δρομολογήθηκαν οι εργασίες, οι οποίες ολοκληρώθηκαν το 2014.

«Το Κτήμα Ρωξάνη δημιουργήθηκε κυρίως χάρη στον πατέρα μου και τον Δημήτρη», σημειώνει με αγάπη. «Η συντήρηση του χώρου και η αποκατάσταση της φθοράς από τον χρόνο που είχε περάσει οφείλεται στον πατέρα μου, Γρηγόρη Βλάμη, ενώ ο Δημήτρης ανέλαβε μεγάλο μέρος της υλοποίησης του κοινού μας οράματος. Εγώ ασχολήθηκα κυρίως με την αρχιτεκτονική και αισθητική εικόνα και το τελικό δημιούργημα εκφράζει την κοινή μας φιλοσοφία ζωής. Ζωγραφίσαμε στον υπέροχο καμβά που μας δόθηκε, δημιουργώντας έναν χώρο τέχνης και πολιτισμού για να γιορτάζουμε τη ζωή στην αγκαλιά της φύσης».

Ποια είναι όμως η ιστορία που κρύβεται πίσω από το κτήμα, όπου σήμερα ουκ ολίγοι άνθρωποι τόσο από τα μέρη μας όσο και από αλλού καταφθάνουν για να γιορτάσουν παρέα με τους οικείους τους, συγγενείς και φίλους; Διαβάζουμε για την ιστορία από τα γραπτά της Ρωξάνης: «Κτισμένη σε μια καταπράσινη τοποθεσία στα όρια των χωριών Αρμένιοι και Καλύβες, η Έπαυλις των Σκορδυλιών είναι φορτισμένη με μνήμες από πρόσωπα και παραστάσεις άλλων εποχών. Κάθε γωνιά της, κάθε αντικείμενο αποπνέει την ατμόσφαιρα του παρελθόντος. Η έως τώρα ιστορική έρευνα προτάσσει την υπόθεση ότι θεμελιώθηκε από τη βυζαντινή οικογένεια των Σκορδυλιών κατά τη διάρκεια της Ενετοκρατίας, ως το

κύριο κτίσμα ενός συμπλέγματος κτιρίων. Η φθορά του χρόνου και τα επαναστατικά δρώμενα του 19ου αιώνα δεν έχουν αλλοιώσει την παραδοσιακή τεχνοτροπία, η οποία σήμερα αναδείχθηκε μέσα από παρεμβάσεις ανακαίνισης και αποκατάστασης του χώρου. Ένα ειδυλλιακό τοπίο με φόντο τις μεγαλοπρεπείς κορυφές των Λευκών Ορέων και τον έναστρο κρητικό ουρανό: ένα κατάφυτο μετόχι 54 στρεμμάτων με το ενετικό, εκ βάθρων ανακαινισμένο Εκκλησιάκι της Γέννησης της Παναγίας, τις υπερήφανες λεύκες και το τρεχούμενο ρυάκι, περιτριγυρισμένο από αβοκάντο, λιόδεντρα, και μουριές».

Εδώ, λοιπόν, στην έπαυλη της βυζαντινής οικογένειας των Σκορδυλιών, εμπνεόμενοι από το καταπράσινο τοπίο και το απέραντο μπλε του ουρανού, η Ρωξάνη και ο Δημήτρης γιόρτασαν το δικό τους γάμο, πάνω στο τρυφερό τριφύλλι τότε, ενώ πλέον εδώ και τέσσερα καλοκαίρια καλωσορίζουν ανθρώπους απ' όλο τον κόσμο και διοργανώνουν κυρίως υπαίθριους γάμους και βαφτίσεις με θέα τα επιβλητικά Λευκά Όρη, ήχους από το κελάρυσμα του νερού

στο ρυάκι και μυρωδιές από τα δέντρα και τα βότανα που ανθίζουν στη γη.

«Είναι πολύ ωραίο να συμμετέχεις στη χαρά του άλλου», μου λένε οι δυο τους, ενώ συγχρόνως μιλάμε για το χωριό μας στο οποίο ζουν τα καλοκαίρια με το γιο τους Yigerem Κωνσταντίνο, αρχίζουν να το γνωρίζουν, να συνεργάζονται με τους ανθρώπους του, να γίνονται σιγά σιγά μέρος του. Η Ρωξάνη και ο Δημήτρης έχουν αγαπήσει τη φύση του τόπου μας και μέσα από τη δουλειά τους την τοποθετούν πάντοτε σε πρώτο πλάνο, ενώ το ευρύτερο όραμά τους, πέραν των κοινωνικών εκδηλώσεων, είναι να επεκταθούν σταδιακά στη διοργάνωση εκδηλώσεων τέχνης και πολιτισμού (θεματικές εκθέσεις, γαστρονομικές περιπλανήσεις, γευσιγνωσία οίνου, δρώμενα πνευματικής και σωματικής ευεξίας και ποικίλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες για μικρούς και μεγάλους) αλλά και να αναπλάσουν την Έπαυλη για να αφηγηθούν τη μακρά και συναρπαστική της ιστορία!

Μετόχι Σκορδυλιανή
Τηλ.: 6944847190
ktimaroxani.gr

«Όπως το ψωμί»

Του Βαγγέλη Κακατσάκη, εκδ. «Πυξίδα»

Στην Αθήνα, μετά την Κίσαμο, τα Χανιά και τη Βέροια, και συγκεκριμένα στην Κρητική Εστία, παρουσιάστηκε το Σάββατο 13 Οκτωβρίου 2018 η ποιητική συλλογή του Χανιώτη δάσκαλου, λογοτέχνη και δημοσιογράφου Βαγγέλη Θ. Κακατσάκη «Όπως το ψωμί», που κυκλοφορήθηκε τη φετινή χρονιά από τις εκδόσεις «Πυξίδα της Πόλης» και έχει ήδη αποσπάσει πολλές και ιδιαίτερα εγκωμιαστικές κριτικές.

Την παρουσίαση διοργάνωσαν η Παγκρήτιος Ένωσις, η Εταιρία Ελλήνων Λογοτεχνών και η Ομοσπονδία Σωματείων Αποκορώνου σε συνεργασία με την Παγκρήτια Δημοσιογραφική Ένωσις, τον Σύνδεσμο Νηπιακών Αττικής «Ο Τίμιος Σταυρός» και τις εκδόσεις «Πυξίδα της Πόλης» και με την υποστήριξη του Παραρτήματος Αττικής του Ιδρύματος «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος».

Για το βιβλίο μίλησαν ο δικηγόρος -πρώην πρόεδρος της Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών- Αυγερινός Ανδρέου και ο επίτιμος σχολικός σύμβουλος-λογοτέχνης Νίκος Νικολόπουλος οι οποίοι έκαναν λεπτομερή ανάλυση του ποιητικού έργου του Βαγγέλη Κακατσάκη, με κριτική ευστοχία και γνώμονα την ευαισθησία και την ψυχική

καλλιέργεια. Όπως, χαρακτηριστικά ανέφερε ο πρόεδρος του Συλλόγου Ελλήνων Λογοτεχνών κ. Καρούσος στον χαιρετισμό του «Η ποίηση του Β. Κ., λειτουργεί ως ύμνος ορθόδοξης ανάτασης και προσευχής, χαιρετίζοντας τον άνθρωπο, τον συνοδοιπόρο και συνάνθρωπο».

Ποιήματα διάβασε η συγγραφέας Ευδοκία Σκορδαλά - Κακατσάκη.

Η εκδήλωση, την οποία συντόνισε ο δημοσιογράφος-ραδιοφωνικός παραγωγός Γιάννης Κριαράκης, πλαισιώθηκε με μελοποιημένα ποιήματα της συλλογής, ένα από τον Σταμάτη Κραουνάκη και δύο από τον Χρήστο Κοτσαύτη.

Η οπτικοποίηση του λόγου έγινε από τη συγγραφέα-θεατρολόγο Αγγέλα Μάλμου.

Η ποιητική συλλογή «Όπως το ψωμί»,

περιλαμβάνει 54 ποιήματα και έχει ως κυρίαρχο πρόσωπο τον ποιητή, ο οποίος «εκφράζει τους δικούς του προβληματισμούς που, βέβαια, είναι και προβληματισμοί όλων μας». Τον ποιητή που «σε ρόλο Σίμωνος Κυρηναίου» σπκώνει «την οδύνη του σύμπαντος κόσμου», τον ποιητή που έχει «πατρίδες τις αισθήσεις του» και «πατρίδα την καρδιά του» και τον ποιητή που επιμένει να επιστρέφει «στον ίσκιο του κυπαρισσιού» του για να «σταυροδέουν» μαζί «τις μνήμες με τις ρίζες»...

Θ.

Χοχλιοδολοί

Αντάριασε ο ουρανός,
σκοτεινίασε η μέρα
και οι κρουνοί ανοίξαν,
βρέχει πέρα ως πέρα.

Σκούζει, μουγκρίζει ο Μουγκιδές
και πράμα δε σε σώνει
κι οι Γαλανές κοντράρουνε
με το βαρύ κανόνι.

Βροντές, βροχές, ο Μουγκιδές
σε τόπους και με χιόνι
κι οι Γαλανές με όλα αυτά
και κεραυνούς ακόμπη.

Πλημύρισαν οι γειτονιές,
ανησυχούνε ούλοι
και θάλασσα κατάντησε
ο κήπος του Βασμούλη.

Μόνο ένας ξεροτρόχαλος
φαινότανε στην άκρη
κι η λεμονιά τση Δέσποινας
έμοιαζε με κατάρτι.

Οι χωριανοί στα σπίτια τους
γύρω απ'τα μαγκάλια
μ'όφτες πατάτες, με ρακές
και σπιτικά στραγάλια.

Τρεις μέρες κοσμοχალασιάς,
σταμάτησε το κρύο
και είχε εξαφανισθεί
το καφκικό τοπίο.

Μετά την απομόνωση
δειλά πορίζουν όζω

όπου τους υποδέχτηκε
το Ουράνιο το Τόξο.

Με πλουμιστούς χρωματισμούς,
τον ουρανό κοιτάζει
τα καιρικά φαινόμενα
από ψηλά χλευάζει.

Και οι κυράδες του χωριού
λες και είχαν κάνει τάμα
ανεπαισθήτως σκέφτηκαν
ούλες το ίδια πράμα:

«Με τέθοια κοσμοχალασιά
με τέθοια κόσμου χάση
θα χει γεμίσει με χοχλιούς
ολόκληρη η πλάση».

Παυλομαρία, Ζαφειρώ,
Μαρίκα, Ερμιόνη,
Στέλλα, Κατίνα, Αργυρώ,
φιλία τσι ενώνει.

Πήραν κεφαλομάντπλα,
καλάθια, λυχναράκια
και γέμισε ούλη η πλαγιά
λαμπριάτικα κεράκια.

Είχαν ανέβει στο βουνό
εφτάμισυ η ώρα
σκοτίδι είχε αρκετό,
δεν είχαν πολλή ώρα.

Κατίνα νύρα φουρφουλιές
χοχλιούς στην κατηφόρα.
Στέλλα μάζωνε γρήγορα
και δεν μας παίρνει η ώρα.

Όφου! ο λύχνος μου' σβησε,
δόμου Αργυρώ τα σπέρτα.
Μαρίκα κάνε γρήγορα
να μη μας βρεί η νύχτα.

Όρα πολλή δεν πέρασε
με τη χαρά στα μάθια
είχαν γεμίσει με χοχλιούς,
ούλα τους τα καλάθια.

Στα σπίτια τους γυρίσανε
πολύ ευχαριστημένες,
με τσοί χοχλιούς βοήθησαν
τα σπίτια οι καυμένες.

Όλα αυτά που ιστορώ
τα ξέρω από κοπέλι
Μερωντικοί Συχωριανοί,
ως κι ο Μπουρνάζος, λέει.

Παλιός Αρμενιανός

(και για την ταυτότητα Μιχ. Α. Πατερράκης)

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Οφτές: Ψητές

Καφκικό: Τοπίο του Φράντς Κάφκα, γερμανόφωνου λογοτέχνη, που έζησε στην Τσεχία. Με τη λέξη «καφκικός» αποδίδονται μεταφορικά οι έννοιες, σκοτεινός, δυσοίωνος, εφιαλτικός.

Πλουμιστός: στολισμένος, διακοσμημένος, πολύχρωμος.

Φουρφουλιά: πολύ μικρός σωρός, πολύ μικρή συσσώρευση πραγμάτων, Αντωνίου **Ξανθινάκη:** Λεξικό Ερμηνευτικό και Ετυμολογικό του δυτικοκρητικού γλωσσικού ιδιώματος, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2η έκδοση 2001, σελ. 548.

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑΤΣΑΚΙ ΤΟΥ ΓΕΡΩ ΤΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΗΣ

Σας ήλεγα το λοιπόν, σ' άλλο φύλλο, για τα θέατρα, που μας εφέρανε και μας τα παίξανε, τω καιρώ εκείνω, στο χωριό, κι επήγαμε να κουζουλαθούμε και να κολαστούμε με τα όσα πονηρά ακουστήκανε πώς επράξαν οι θηλυκοί θεατρίνοι. Κι ένας Θεός γνωρίζει πως εβγήκαμ' άβλαβοι κι από τον ντανά του Μπλάζιο, που μας εγιουρούντηξε μέσα στα θέατρα την ώρα πού 'μαστανε στο τσακίρ κέφι.

Κι ήτονε δεν ήτονε περασμένος μήνας από κείνα μας τα θεατρικά κι επάνω που καταλαγιάζαμε κι ήρχουνταν ο νους στην κεφαλή μας τη ζαβή, μας εκουβαλήθηκ' άξαφνα ένας Παλιολλαδίτης, Έκτορας με τ' όνομα, μαζί με το μηχανήμα του, τον κινηματογράφο, κι άλλες φαούρες πάλι επεράσαμε κείνο το καλοκαίρι. Τούτη τη βολά μάλιστα δεν εκιντυνέψαμε μόνο να κολαστούμε με τ' Ελενάρες με τσι μακρές ποδάρες και τ' άλλες αλανιάρες που μάσε πρεσβεντάρανε στο πανί, παρά πήγαμε να κατουρηθούμε, από μian ανεξήγητη σφίξη για ψιλό μας νερό, που μας έπιασε στα καλά καθούμενα, μικιούς, μεγάλους, σερνικούς και θηλυκούς. Στο τέλος βέβαια βρέθηκε ο αίτιος για κείνο τα μασκαραλίκι, κι πсуχάσαμε που δεν ήτονε βλαμμένο πράμα νεφρό γή άλλο πίζουλο μαραφέτι μας των αντρών.

Ο κινηματογράφος του Έκτορα και η βαβούρα στην Πλακούρα

Να σας τ' ανιστορήσω όμως με τη σειρά τους κι ετούτα μας τα καλιμέντα που με τον λίβα, την ανυδριά και την ισόβια αναπαριά που μας έδερνε, ούριασε ο νους μας κείνο το καλοκαίρι, κι εφοβηθήκαμε πως θα τριτώσει το κακό, πούχε όμως τ' αφορισμένο και το χάζι ντου, ως θα δείτε παρακάτω.

Ήρθε το λοιπόν κι εκείνος ο καραγκιοζοπαίχτης του κινηματογράφου, ο Έκτορας με το μηχανήμα του, που το 'χε φορτωμένο σ' ένα βιζαβί και σκεπασμένο με πάπλωμα για προφύλαξη από τσι βρόντους και τσι πασπάλους του δρόμου. Κι

Μια σαν ετούτη περδικόστηθη περδικομάτα, Μπαγιαντέρα μα το όνομα, εκρέμασε για ρεκλάμα στον πλάτανο της πλατείας ο Αλέκτορας κι εκουζουλαθήκαμε κι αφρουλαντίσαμε από την ομορφιά της οι σερνικοί, κι οι γυναίκες βγάλανε χρυσή από τη ζήλια ντωνε (Από πρόγραμμα παράστασης της Μπαγιαντέρας στην Εθνική Λυρική Σκηνή).

ευθύς ως επέζεψε, εγύρευε κι είδε τον παπά, που ήτονε και δάσκαλος μαζί, και του εξήγησε πως το μηχανήμα του, όπως θα το 'χει ακουστά, είναι έργο τ' επιστήμης και δεν έχει σχέση με φασουλήδες, παρά με τσι μεγάλες εφευρέσεις τω σοφώ τση γης, καθώς ήτονε ο φωνόγραφος κι ο τελέγραφος. Για τούτο πρέπει να τότε συνδράμει και να μαζώξει το χωριό για να δει τσι προόδους τ' ανθρώπου και να μη ζούμε οι Αρμενιανοί σαν τζ' Αρβανίτες, κρυφά του Θεού.

Συμφώνησε κι ο παπάς κι έδωσε το ελεύτερο, ως σπιτονοικοκύρης του σχολειού, να ξεφορτώσουνε από το βιζαβί το μηχανήμα του Έκτορα και να το κουβαλήσουνε μέσα στη μεγάλη τάξη του παλιού σχολειού τση Πλακούρας. Διάταξε και τον τελάλη, τον Τζελεπή το Γιάννη,

να πάρει τσι ρούγες ως τ' ανάπλαγα του χωριού και να διαλαλεί πως εφέρανε στο σχολειό την καινούργια εφεύρεση, τον κινηματογράφο, να πρεμαζωχτούν οι Αρμενιανοί στη Πλακούρα, μ' ένα δίφραγκο στη χέραν του ο καθένας -τα κοπέλλια ένα πεντηνταράκι, μωρά απαγορεύουντανε, γιατί θάν' ερανίζανε και θάν' εχαλούσανε την παράσταση. Τζιριτάτε, το λοιπόν χωριανοί να μπροκάμετε να δείτε τον κινηματογράφο, που από καιρό τότε γροικούμε κι εδά τ' αξιωθήκαμε να τότε δούμε στο σχολειό. Ο Έκτορας εκείνος - που ως ακούσανε τ' όνομά του ελυσσιάξανε ούλοι στο χάχανο, σαν να των είπες πως τότε λένε τον άνθρωπο ατζόκωλο γή κατσόχοιρο και την ίδια ώρα τότε παρανομιάσανε Αλέκτορα.

Ο Έκτορας-Αλέκτορας το λοιπόν, εμπήκε στο σχολειό κι αρχίνηξε τ' ετοιμασίες «της αιθούσης», ως αποκαλούσε την τάξη. Με τον παραγιό του βουλώσανε τρύπες και χαραμάδες σε παραθύρια και πόρτες. Και για τσι φεγγίτες εγύρευε και του φέρανε ντορμπάδες τ' αλετριβιδιού του Παπαδολευτέρη (γιατί ο Παπαγιαννάκης τσι σιχτίρισε), επειδή, λέει τούτα τα πράματα θέλουνε σκοτίδι βαθύ για να 'χουμε επιτυχία.

Αρχίνιξ' ωστόσο να μαζώνεται ό κόσμος κι από τσι πρώτους μουστερήδες τ' Αλέκτορα είμασταν εμείς τα κοπέλλια που πρώτη μας βολά τζιριτούσαμε στο σχολειό με τόσνα πρεμούρα, λαχανιασμένα και με την ψυχή στο στόμα, μην κλείσουνε την πόρτα και χάσομε τούτον τον ανέλπисто καραγκιόζη. Και σιγά-σιγά εγέμισ' η Πλακούρα γυναίκες, άντρες, κοπέλλια κι ούλοι ρωτούσαν:

-Ίντα 'ναι μωρέ, είντα θα δείξουνε; Ίντα 'ναι τούτοσας ο κινηματογράφος;

-Κι ίντα θα βγει λέτε'εις, από το κουτί τ' Αλέκτορα;

-Αφήστε ν' αρχινίξει ο Παλιολλαδίτης την παράσταση στο πανί και δε θα πιστεύετε των αμαθιώ σας, είπ' ο Αραπατσάκος, που ευτός είχε θωρεμένο στην Αμερική κινηματογράφο κι εθάμαξε την εφεύρεση. Μα ο Έκτορας ήτονε κλειδαμπαρωμένος στην τάξη και τραχαπάλευγε ως φαίνεται το μηχανήμα, που δεν του 'παιρν ομπρός.

Και αίφνης θωρούμε στο παραθύρι του σχολειού μια χέρα να σπκώνει το ντορμπά του φεγγίτη και να προβάλλει σαν την κομμένη κεφαλή η μούρη τ' Αλέκτορα, που μας εγύρευε να μη βαταλαούμε κι ανυπομονούμε γιατί θαν' αργήσει ακόμη, ώστε να κάμει τσι δοκιμές με τσι μπαταρίες και να ρεγουλάρει το μηχανήμα, να πετύχει τ' ανώτατα αποτελέσματα, το «μαξιμόνι» (maximum) μας είπε, κι άνθρωπος δεν εκάτεχε να εξηγήσει τούτηνα την πονηρή, δίχως άλλο, κουβέντα.

Η καρπουζοφαγιά στην Πλακούρα

Μα η ώρα επέρνα κι η κάψα, η περιέργεια κι η ανυπομονησία μας έτρωε, σαν τη φαούρα από τ' αμπελομάμουνα. Κι αρχινίσαμε άλλη χειρότερη βαβουρασιά. Και διαολομπεψίματα κι σιχτιρίσματα για τον Παλιολλαδίτη ακούγονταν από την μπάντα τ' Ανάκουρδου και του Καούρη. Όσπου σηκώθηκε το Τσακιράκι ο Κωστής κι είπε πως:

-Η δουλειά ξαργεί και κατά που θωρώ, να βραδιαστούμε θέλει και θα καούμε από τη λαύρα. Μονό να πεταχτώ εις το περβόλι όπου 'χω καρπούζες σακιασμένες για να τσι φέρω στο σπίτι, να σάσε τρατάρω κιόλας, όξω από το πατρογονικό μου ως κάθεστε κι είναι σα να μου 'ρθετε για βίζιτα. Είπ' ο Κωστής και σαν την αστραπή έφυγε για τσ' Ασπρούγους, όπου 'χε πετύχει γερό μαζούλι κείνη τη χρονιά κι ήτονε πλημμυρισμέν' η περβόλα του Τσακιροχαράλαμπα από καρπούς που του 'φερε γερή σερμαγιά, καθώς και των αποδέλοιπων περβολάρηδων του Αρμενόκαμπου. Μ' απόμενε ακόμησ απούλητη πολλή. Γιατ' ίντα να σου κάμουν οι γάιδαροι κι ο Θεοφάνης με τη σούστα του και τίνος να πρωτοκουβαλεί στη Χώρα στου Μπιριρολευτέρη, να τσι πουλεί στην Αγορά. Και η οχλοβοή στην Πλακούρα δεν ήλεγε να καταλαγιάξει. Κι όσ' είχαν ακουστά για κινηματογράφους τα διηγούνταν, παραμύθια τα πλια πολλά, μα 'χε καθένα τη νοστιμάδα ντου, κι άνοιγε την όρεξη του κόσμου π' ανυπομόνα να δει ίντα θα δείξει στο πανί η κορδέλα του Παλιολλαδίτη.

Εφάνη ωστόσο το Τσακιράκι να 'ρχεται από τη Γρεφυθειά κι να λαλεί τη γρα γαιδούρα και το μικιό μπουρίκο, φορτωμένους καρπούζες, που τσι ξεφόρτωσε στην Πλακούρα κι αρχίνισε να τσι μοιράζει στσι πατούλιες, ετσά για τραταμέντο, μας είπε και για το καλωσόρισμα, αφού βρεθήκαμε στου σπιθιού του την αυλή, να δροσιτεί ο κάρδας μας, που 'τονε στεγνωμένος από την κάψα τ' Αυγούστου. Κι ο καθένας μας έπαιρνε την καρπούζα ντου κι νύχουνταν:

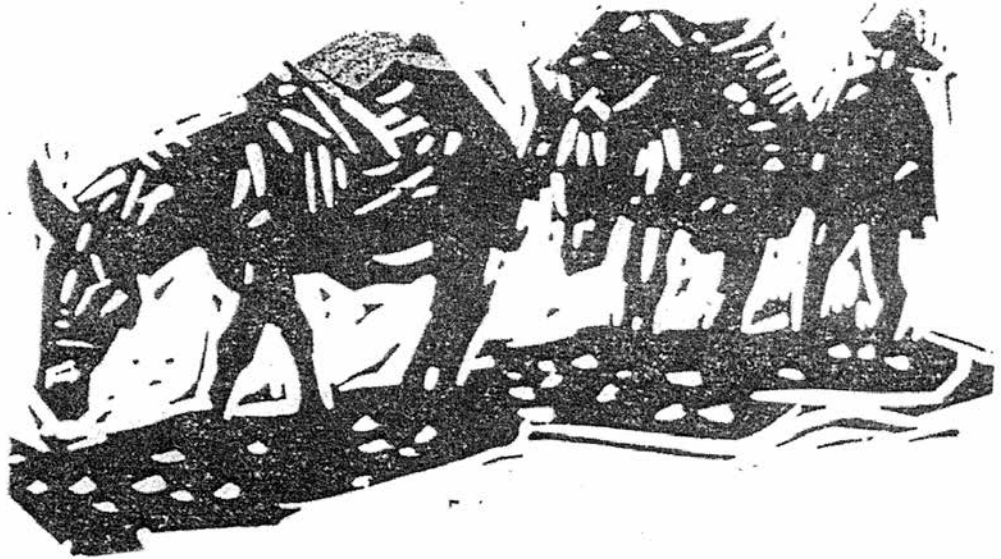
-Πάντα τέτοια μαζούλια να μάσε μπέβει ο Θεός, να χείρεσαι Κωστή ότι αγαπας, στσι χαρές και των απάντρευτω.

-Αμήν κι ογρήγορα να δώκει ο Θεός, λέγαν από μέσα ντους όσ' είχαν θηλυκά ανύπαντρα. Κρουφογελούσαν κι οι κοπελιές που 'χαν αγαπνητικό.

-Να χείρεστε τη δικολογιά σας κι εσείς, πάντα με το καλό να σμίγομε κι ο Θεός στο καλό μας, απάντησε το Τσακιράκι.

Πετάχτηκε κι ο Νικόλας ο μυλωνάς, που κι εκείνού το σπίτι ήτονε δίπλα στο σχολειό, κι έφερε μια νταρμετζανοπούλα τσικουδιά κι εκέρνα τσ' άντρες μ' ένα μαστραπαδάκι.

Όξ' από πίσω η Στυλιανή η γυναίκα του μ' ένα κόσκινο φρέσκ' αμύγδαλα αφράτα, και λαδοκούλουρα για τα γυναι-

Εφάνη ωστόσο το Τσακιράκι να 'ρχεται από τη Γρεφυθειά και να λαλεί τη γρα γαιδούρα με το μικιό μπουρίκο φορτωμένους καρπούζες. (Χάραγμα σε λινόλεουμ του Γ. Βακιριτζή 1923-1988)

κόπαιδα. Και με το φάε και πιες, επέρασε η φούρια και η φαούρα πότες θάν' αρχινίξει την παράστασή ντου ο Εκτορας. Ήρθανε στο κέφι και οι άντρες με την τσικουδιά και πήραν το τραγούδι. Ο Τάσος, είπε «το γελεκάκι που φορείς εγώ στο 'χω ραμμένο...», ο Λευτέρης τ' Αλικαμπιώτη με τον Παναγιώτη του Σταματομανώλη τραγουδίξανε την «Βαρβάρα κάθε βράδυ στη Γλυφάδα ξενυχτάει...». Κι ο Σταυρουλιός η Σκουλικαντέρα που 'χε υπηρετήσει λοστρόμος σε καράβια κι είχε μαθαιμένα τα μάγκικα τραγούδια, σηκώθηκε κι είπε:

-Εγώ θα τραγουδήξω τον Αντώνη το βαρκάρη το Σερέτη. Κι έβαλ' ομπρός να τότε τραγουδεί, μα μπερδεύτηκ' η γλώσσα ντου κι αντίς το Σερέτη εχερίκωσε κι ετραγούδιε το Χαιρέτη τον Αντώνη: «Ο Αντώνης, ο βαρκάρης, ο Χαιρέτης έπαψε να ζει ρεμπέτης, ταυρομάχος πάει να γίνει, θέλει πλούτια και παλάτια και τση Κάρμεν τα δυο μάτια...».

Κι είπαμε πώς θα χυνοβολήσει ο Χαιρεταντώνης του Σταυρουλιού που τον έκαμε ρεμπέτη, αγαπνητικό και ταυρομάχο. Μα κείνος ήμερος και καλοσυνάτος ως ήτονε, εγέλασε κι ήπια στην υγεία της σύναξης την τσικουδιά του από το μαστραπαδάκι του μυλωνά.

Η παράσταση αρχινά...

Άνοιξε όμως ξαφνικά ο Έκτορας την πόρτα και μας έκαμε μια διαόλου ρεβεράντζα, βαθιά, σαν του Χατζηβαβίτη στον άρχοντα, λέγοντάς μας:

-Περάστε αξιότιμοι Κύριοι και Κυρίες εις την αίθουσαν, η προβολή αρχίζει.

Εγιουρουντίξανε τότες οι αξιότιμοι Κύριοι και οι Κυρίες κι όξ' αποπίσω η μη αξιότιμος μαρίδα, εμείς το κοπελομάνι,

ούλοι κεφάτοι, βαρεμένοι μόνο από την πολλή καρπούζα και την τσικουδιά κι όπου 'βρισκε θέση καθένας κάθιζε. Καθέκλα, θρανίο, περβάζι παραθυριού, έδρα δασκάλου και στο πάτωμα οκλαδόν η μαρίδα.

Έπαιξε κατόπιν το κουδουνάκι ο φαμέγιος, γιατί τ' αφεντικό φύλαε το εργαλείο ντου σαν τα μάθια του, να το προστατεύει από κείνη την άτακτη εισβολή της αξιοτίμου πελατείας. Κλειδαμπαρώσαν ύστερα την πόρτα και δεν εθώριες πλια σε κείνονα το σκοτίδι μηδέ το δαχτύλι σου. Και γι ασφάλεια μη τ' ανοίξει κιανείς την πόρτα και μπει φως και του τα χαλάσει, επήρε ο Έκτορας μαζί ντου το κλειδί.

Ακούστηκε τότες βαριά κι επίσημη η φωνή τ' Αλέχτορα:

-Κυρίες και Κύριοι θεαταί, η προβολή αρχίζει και παρακαλώ ψυχία. Κι ευθύς ούλο το χωριό εγίνηκ' ένα μάτι στραμμένο στο κρεμασμένο στον τοίχο σεντόνι, την οθόνη, ως το 'λεγε ο Παλιολλαδίτης. Κι αρχινίξανε να ζωγραφίζονται στο χασέ τα θαύματα του κόσμου. Ίντα πύργους τ' Αηφελή σου δειχνε, ίντα Χριστούς και Παναγίες των Παρισίων και Σηκουάνες ποταμούς, μαρκέτες δυο φορές μεγαλύτερες από την αγορά τω Χανιώ, κι ουρανοξύστες που καθένας τονε εκώριε το μισόν Αποκόρωνα και βάλε.

Μας επήγε ύστερα στον Ιορδάνη ποταμό όπου βαφτίστηκ' ο Χριστός κι ύστερα στη Ναζαρέτ, στην Καπερναούμ και τα Ιεροσόλυμα. Σηκώθηκε τότες ο παπάς από το θρανίο του και πρόσταξε:

-Οι Άγιοι Τόποι μωρ' ευλογημένοι! Σηκωθείτε ορθοί και κάμετε το σταυρό σας. Κι ούλοι βρεθήκαμ' ορθοί σα να λειτουργούμαστανε στον Αη-Γιάννη.

Ο γέρω Χαράλαμπος

Συνεχίζεται στο επόμενο τεύχος

Οι παλαικές μας φωτογραφίες

Εικόνες από το Δημοτικό σχολείο Αρμένων

Συνεχίζομε να δημοσιεύομε τις παλαικές φωτογραφίες που κατά καιρούς μας έχουν αποστείλει οι αναγνώστες μας, συγχωριανοί και φίλοι.

Στο σημερινό τεύχος εικόνες από τις γυμναστικές επιδείξεις, θεατρικές παραστάσεις, παρελάσεις και διάφορες άλλες εκδηλώσεις του Δημοτικού Σχολείου Αρμένων.

Το χαμόγελο του δράκου της Αλκυόνης Παπαδάκη

1η έκδ. Αθήνα: Διόπτρα, 2018, 336σ. 21x14εκ.

Η Αλκυόνη Παπαδάκη μας χάρισε ακόμη ένα λυρικό μυθιστόρημα, το οποίο μόλις κυκλοφόρησε, με τίτλο: «Το χαμόγελο του δράκου», το οποίο μιλά για τις ανθρώπινες σχέσεις, τις σχέσεις μάνας και κόρης, τον έρωτα....

«Το χαμόγελο του δράκου» μαγεύει... Κάνει την καρδιά να πάλλεται... Από την μια είναι ο δράκος, από την άλλη το χαμόγελο... Και στο τέλος κάποια συγγνώμη... για όλα όσα κάποιος έκανε, για όλα όσα κάποιος ποτέ δεν μπόρεσε να πει...

Ο Δονάτος, η Δονατέλλα, η Κασώ, η Κρινιώ, ο Μάρκος, ο Χρήστος του Γερονικολού, ο Βάγιος, η Λενιώ, η Έλενα η δασκάλα, ο Πανάγος, η Αμάντα... αφήνουν το στίγμα τους όχι μόνο σε κάθε σελίδα του βιβλίου, αλλά ταυτόχρονα και κυρίως στον αναγνώστη που νιώθει την προσωπικότητα και τα χαρακτηριστικά του καθενός, ταυτίζεται, απορρίπτει, φοβάται, νοσταλγεί...

Η Αλκυόνη Παπαδάκη με λυρισμό και συναίσθημα ανασύρει και ξεγυμνώνει τις σκέψεις, τα όνειρα, τους φόβους των ηρώων της, καθημερινών ανθρώπων σε ένα «μικρό χωριό κάπου στη νότια Κρήτη, χτισμένο κοντά στη θάλασσα».

Καθένας με την δική του ψυχοσύνθεση, καθένας με τα δικά του πρέπει και τους δικούς του φόβους...: «Όχι, όχι μανούλα μου, σε παρακαλώ. Μη σβήσεις το φως. Φοβάμαι. Φοβάμαι μην έρθει ο δράκος» λέει η Λενιώ. Η Λενιώ, που «της έλειπε εκείνη η πλατιά, η άπατη, η χωρίς όρια αγάπη που μόνο η μάνα μπορεί να προσφέρει στο παιδί της. Εκείνη η αγάπη που γίνεται το κουκούλι της ψυχής, για να βγει από μέσα του μια πεταλούδα».

Η Αλκυόνη παρουσιάζει πρόσωπα, πρόσωπα καθημερινά, κοντινά μας, ίσως και εμάς τους ίδιους. Το αφηγηματικό της στίγμα μας καθλώνει και αναζητάμε την ερμηνεία που θα θέλαμε στη σχέση μάνας και κόρης, στον ρόλο του πατέρα, στη θέση του έρωτα στη ζωή μας.

«Συγγνώμη, μανούλα. Μη με κλειδώσεις. Σε λίγο θα σκοτεινιάσει. Φοβάμαι... Φοβάμαι...» έτρεμε και σπάραζε στο κλάμα η Λενιώ. Σαν ματωμένες έβγαιναν οι λέξεις από το στόμα της. «Μανούλα, τη δέχεσαι τη συγγνώμη μου;» [...].

«Μη φοβάσαι τίποτα, Λενιώ μου. Εγώ θα τα κανονίσω όλα. Στηρίξον πάνω μου. Γείρε στην αγκαλιά μου.» [...]

«Ήταν τότε... που ζωνιάνεψε ο πεινασμένος δράκος κι έτριζε τα δόντια του έτοιμος να την καταπιεί».

Και ο πατέρας συνέχιζε να φορά «το ατσαλάκωτο ένδυμα της ψυχής του».

Και ο σύζυγος «δεν αφήνει να πάει το μυαλό του εκεί που δεν αντέχει. Έχει μια απίστευτη δύναμη να προστατεύει τον εγωισμό και την αξιοπρέπειά του».

«Το χαμόγελο του δράκου», ένα κείμενο τόσο λυρικό, τόσο μελωδικό, τόσο λυπηρό, αλλά και τόσο αισιόδοξο συνάμα: «Μ'αρέσει ν'ακούω το τραγούδι της θάλασσας, να μυρίζομαι την ευωδιά των κρίνων, ν'αγναντεύω τα αστέρια που σε λίγο θα πλημμυρίσουν τον ουρανό» [...]. Για να συνεχίσει: «Ξεκίνα. Πάρε φόρα και ξεκίνα. Μην αφήνεις τα φτερά σου να τσαλακώνονται. Ο ουρανός είναι δικός σου. Όλα τ'αστέρια περιμένουν ένα νεύμα σου για να στολίσουν τ'όνειρό σου...». Και διαβάζοντάς το, σταματάς κάθε τόσο και αναρωτιέσαι... Μήπως πράγματι «η ζωή, αν δεν έχει οδηγό ένα όνειρο, είναι μια χαμένη, μια άχρηστη ζωή;».

Κάθε λέξη του βιβλίου είναι συναίσθημα και κάθε περιγραφή, άνοιγμα στον καλά κρυμμένο ψυχισμό μας: «Δεν υπήρχε βία στο σπίτι μας. Δεν υπήρχε ένταση. Όλα ήταν μουλωχτά. Κρυμμένα. Ένοχα». Η αναμέτρηση ανάμεσα στην μητέρα και την κόρη, η παραδοσιακή σύγκρουση ανάμεσα στην εγγύτητα και την απόσταση που τις χαρακτηρίζει, το παιχνίδι ανάμεσα στη ζωή και στον θάνατο, η ελευθερία και η ευθύνη, η μοναξιά και η αξιοπρέπεια, ο έρωτας και η προδοσία, η λέξη «αγάπη με κεφαλαία γράμματα», καθώς και «ο δράκος και το χαμόγελό του» γίνονται εικόνες στην ψυχή σου, χρωματίζονται με πολύχρωμα χρώματα και ίσως καταφέρνουν να πάψεις πια «να περιφέρεσαι ξυπόλητος και ρακέन्दυτος έξω από την κλειδωμένη πόρτα της ψυχής σου...». Ίσως κατορθώσεις να απαντήσεις μαζί με τη Λενιώ: «Ναι. Έλενα!» και να ψάξεις με το βλέμμα σου να βρεις «εκείνο το μικρό αστεράκι στην ουρά της Μεγάλης Άρκτου...», έχοντας ήδη ζωγραφίσει έναν δράκο να χαμογελά...

Για «το χαμόγελο του Δράκου» όμως η ίδια η Αλκυόνη Παπαδάκη απαντώντας στις ερωτήσεις του Σταμάτη Νικηταρά, στον Ιανό στις 9 Οκτωβρίου 2018, μας προσδιορίζει:

-Τι σας ενέπνευσε για το βιβλίο;
Με εμπνέει η ψυχολογία των ανθρώπων και οι ιστορίες τους. Είμαι πάντοτε κοντά σε αυτούς και τα βιώματά τους ενώ, συγχρόνως, παίρνω κάτι και από τα δικές μου ιστορίες.

-Ο έρωτας που διαλέγουμε θα μας προδίδει πάντα;

Συνήθως μας προδίδει αλλά αξίζει τον κόπο να ανέβουμε ψηλά με τα φτερά του έρωτα έστω και αν τσακιστούμε.

Η Αλκυόνη Παπαδάκη γεννήθηκε στο Νιο Χωριό, και η γιαγιά της Ανδρομάχη, το γένος Αναστασιάδη, ήταν από τους Αρμένους. Η Αλκυόνη, αφού αποφοίτησε από τη Γαλλική Σχολή, ήρθε στην Αθήνα με το όνειρο να αλλάξει τον κόσμο.

Ξεκίνησε την καριέρα της ως δημοσιογράφος στην εφημερίδα «Η Αυγή», όπου την είχαν επιλέξει για το κοινωνικό ρεπορτάζ χάρη στην ευαισθησία που χαρακτηρίζει τη γραφή της.

Το πρώτο της μυθιστόρημα «Το Κόκκινο Σπίτι», που κυκλοφόρησε το 1988, είναι εμπνευσμένο από τα παιδικά της χρόνια στο πατρικό της σπίτι στην Κρήτη. «Από αυτό το σπίτι όπου έβρασε όλη η ιστορία της νεότερης Ελλάδας ήθελα πάντα να φύγω γιατί ήταν βαριά η σκιά του», όπως λέει η ίδια.

Τα έργα της, τα οποία ανήκουν στη σύγχρονη μυθιστορία, διακρίνονται για την προσωπική, λυρική γραφή της. Μέσα στις σελίδες των βιβλίων της αναλύει, συνθέτει, αγωνίζεται, δημιουργεί, διακινδυνεύει και διδάσκει ήθος, σε μια δύσκολη εποχή που αναζητεί οδηγούς και πρότυπα ζωής.

«Το χαμόγελο του δράκου» της Αλκυόνης Παπαδάκη κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Διόπτρα σε όλα τα βιβλιοπωλεία.

Στο οπισθόφυλλο του βιβλίου διαβάζουμε, για να αναρωτηθούμε, στη συνέχεια, διαβάζοντάς το, για το αν πράγματι «τον πόνο πρέπει να τον σπέρνουμε στον αέρα. Γιατί αλλιώς πιάνει ρίζες στην ψυχή μας».

Εμείς... που κάναμε ψίχουλα την ψυχή μας για να ταΐσουμε τα όρνια.

Εμείς... που περπατήσαμε μέσα στη βροχή γιατί δεν καταδεχτήκαμε να πάρουμε την ομπρέλα που μας πρόσφεραν οι άλλοι επ' αμοιβή...

Εμείς... που περπατήσαμε στον υπόνομο μ' ένα τριαντάφυλλο στο χέρι.

Εμείς... που κάναμε τον δράκο που φώλιαζε μέσα μας να χαμογελάσει.

Εμείς... που φτάσαμε στην άκρη του γκρεμού, μόνο και μόνο για ν' απολαύσουμε τη θέα...

Εμείς... που δεν ζητήσαμε ποτέ τα ρέστα της ζωής μας από τον ταμιά.

Εμείς... που κωθήκαμε στη λάσπη για να σώσουμε ένα σκουλήκι από το ράμφος μια κάργας.

Εμείς... τα μπάσταρδα του Θεού, που ζούμε πάντα με τη φαντασίωση πως μας έχει αδυναμία...

Να 'μαστε, λέει, στη βαρκούλα... και να 'χε φεγγαράδα... και ν' αρμενίζαμε...

Κι ήντα θα δούμε ακόμα

Ήθελε ο Θεός και φέτος να κατηφορίσομε προς τα Χανιά. Τα συναισθήματα ανάμικτα, μα να κυριαρχεί αυτό της προσμονής, για το τι μας περιμένει. Θέλεις η ξεγνοιασιά του χωριού, θέλεις ο αέρας του, θέλεις ο μοναδικός καφές στη ρίζα του πλατάνου, με συγχωριανούς και ξένους βολεμένους στα τραπέζια του καφενείου, με τραβούν σα μαγνήτης προς τα μέρη μας. Μπήκαμε στο καράβι, ωρίς-ωρίς, βολευτήκαμε και πήγαμε στο σαλόνι να περάσουμε την ώρα μας. Η γυναίκα μου κι εγώ. Αλλά δεν προλάβαμε να βολευτούμε καλά-καλά, κι είδε η σύζυγος κάποιες γνωριμίες στην άλλη άκρη του σαλονιού και «την έκανε». Μ' άφησε ολομόναχο, να σκέφτομαι τα ξεραμένα φύλλα του «αμπέλωπα», που θα έπρεπε να τα μαζέψω απ' το τσιμέντο της αυλής, πρώτη δουλειά μόλις θα φτάναμε στο χωριό. Όμως, ήθελε η τύχη και δίπλα μου καθόταν δυο κοτσονάτοι γέροντες, λίγο μεγαλύτεροι από την αφεντιά μου. Με διάθεση για συζήτηση και κριτική επί παντός επιστητού, με έκαναν να ξεχάσω τον αμπέλωπα. Και αφέθηκα να με παρασύρει η κουβέντα αυτών των λεβεντόγερων, σε θάλασσες και σε βουνά, στο χθες, το σήμερα και το αύριο.

«Για σκέψου, βρε σύντεκνε Γιάννη», άκουσα τον ένα να λέει, «πώς ήταν τα καράβια στα νιάτα μας και πώς είναι σήμερα. Θυμάσαι τα; Το «Αγγέλικα», το «Κανάρης», το «Καραϊσκάκης»; Δε λέω, καλά ήτανε για την εποχή τους. Μα πόσες φορές δε φοβηθήκαμε πως θα βγαίνει η θάλασσα στο κατάστρωμα να μας –ε– καταπιεί! Και σα να μην έφτανε που μας έκανε τα σκόθια άνω κάτω, όντεν είχε κύμα, έπρεπε να προσέχομε και τα μπογαλάκια που είχαμε μαζί μας, τα πεσκέσια που είχαμε για φίλους και δικούς, μέχρι και τσι κότες που κουβαλούσαμε, ζωντανές πολλές φορές. Και να φοβούνται κι αυτές σαν κι εμάς, και να κακαρίζουνε ασταμάτητα και να χτυπιούνται. Θαρρείς κι ενιώθανε το τέλος του κόσμου να 'ρχεται».

«Παρά δεν το θυμούμαι, Γιώργη μου; Ντα δεν εκόντεψε μια φορά να παραξηγηθώ στα καλά, με τον κουμπάρο το Στέλιο, που μου 'χε δώσει δυο κότες κι ένα κουνέλι να τα βασιτώ των κοπελιώ –ν– του στην Αθήνα, και βγήκε το κύμα, εκεία που την είχαμε αράξει στο κατάστρωμα, και κόντεψε να μας –ε– πάρει κι εμάς τους ίδιους. Κι αφήκαμε ό,τι είχαμε και δεν είχαμε στην τύχη του και μπήγαμε μέσα να γλυτώσουμε. Κι όντε –ν– εσταμάτησε το πολύ κακό, κι εβγήκαμε να δούμε ήντα γινότανε στο κατάστρωμα, οι κότες είχανε κάνει φτερά και το κουνέλι πόδια κι είχανε εξαφανιστεί. Το κύμα τα 'χε παρμένα; κανένας έξυπνος την είχε κάνει τη δουλειά; ένας Θεός το ξέρει. Άντε δα να σε πιστέψει ο κουμπάρος, πως έτσα γινήκανε τα πράματα, που πέρασε από τον

νου του ότι τα «χαμένα» λοξοδρομήσανε, κι είχανε πάει σε άλλο σπίτι...»

«Ε, μα σήμερα, επαέ, είμαστε όλο πολυτέλεια και ασφάλεια, δόξα τω Θεώ. Κι ούτε κότες κουβαλούμε, ούτε το κύμα βγαίνει στο κατάστρωμα, ανε βρεθούμε εκείδα» είπε ο πρώτος και κάθισε πιο άνετα στον καναπέ του σαλονιού.

Μου άρεσε να τους ακούω να αφηγούνται τις ιστορίες τους. Αληθινές ή φανταστικές, σημασία δεν έχει. Με έπαιρνε κι εμένα το κύμα της κουβέντας τους και με ταξίδευε. Με είδε ο «σύντεκνος» ο Γιώργης σκεφτικό και με ρώτησε:

«Τα 'φταξες εσύ τούτανά τα καραβάκια, κουμπάρε; Έχεις να μας –ε– πεις καμιά σου ιστορία, να περάσει η ώρα;»

«Τα 'φταξα κι εγώ, τα 'φταξα. Μα όταν έγινε η ANEK τα πράματα άλλαξαν προς το καλύτερο. Πρώτα έφερε το «Κύδων», κατά το 70, κι ύστερα κι άλλα μεγαλύτερα, για να φτάσουμε στα σημερινά μεγαθήρια» απάντησα.

«Κι ήντα θα δούμε ακόμα!» είπε ο σκεπτικιστής «σύντεκνος», ο Γιώργης. «Κι όσο για την ANEK –ο Θεός να αγιάσει την

Νουτιλιακή Έταιρεία Κρήτης Α.Ε.

Ο Νεότευκτος Θαλάσσιος Κολοσσός
Τό μεγαλύτερον ΦΕΡΡΥ - ΜΠΩΤ του κόσμου

'ΚΥΔΩΝ,

ΠΑΝΩΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΕΝΟΝ ΜΕ FULL AIR CONDITION

'Ασυγκρίτοις καλλιτελείας και άνεσης Διαθέτει τα τελευταία ρε μέσα ασφαλείας τα οποία διά πρώτη φορά 'εφημεύθησαν ε' 'Ελλάδα, εις ΦΕΡΡΥ - ΜΠΩΤ.

Μεταφορική Ικανότης: 1) 1500 άτομα - ε' εν 28 ε'ι, θέσι ΛΟΥΣ - ε' εις θέσιν Α - 82 εις θέσιν Β - 318 εις Τουριστική και 161 εις θέσιν Γ 2) 60 φορτηγά αυτοκίνητα και 1804 άτομα, να συγγράσας εις τρία διαστήματα καταστρώματα.

ΤΑΚΤΙΚΑΙ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

'Εν Σάββατο εις ΠΕΙΡΑΙΑ	'Εν Πέμπτη εις ΧΑ ΛΑ
ΔΕΥΤΕΡΑ 10 π.μ.	ΔΕΥΤΕΡΑ 10 π.μ.
ΤΕΤΑΡΤΗ 7.00 π.μ.	ΤΡΙΤΗ 7 π.μ.
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 7.00 π.μ.	ΠΕΜΠΤΗ 7 π.μ.
ΚΥΡΙΑΚΗ 6.00 π.μ.	ΣΑΒΒΑΤΟ 7 π.μ.

Εισιτήρια - Πληροφορία - Πρακτορείον ΧΑΝΙΩΝ Πλατεία Σοφοκλή Βενιζέλου (Δημοτική 'Αγορά) τηλ. 236-36 και 256-56 Πρακτορείον ΠΕΙΡΑΙΩΣ - κατ' όλην την Κανονική Γρα 475-483, 478-487 και 423-484 Παι. υπ' όνομα και ησυχάσας τηλ. και Σαζακίων 'Αθηνών και Παι. υπ' όνομα.

ψυχή του Ειρηνναίου, που την έστησε- να δούμε πόσο θα αντέξει. Γιατί τα πράματα αγριεύουν με το συναγωνισμό και τον ανταγωνισμό, και κανείς δεν κατέει ήντα θα δούμε αύριο».

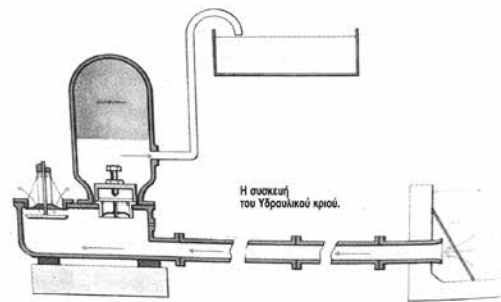
Δεν πρόλαβε να τελειώσει το λόγο του και ένα κουδούνισμα κινητού τηλεφώνου ακούστηκε να βγαίνει από μια τσάντα, που

Γράφει ο **Μανώλης Ευθ. Πιπεράκης**

είχε δίπλα του. Την άνοιξε, έβγαλε από μέσα ένα ωραίο κινητό, της παλιάς σχολής μεν, αλλά με μεγάλη οθόνη και εύχρηστα κουμπιά, κι αφού είδε ποιος τον καλούσε, απάντησε στην κλήση. Ήταν ο εγγονός του, ο γιατρός, που όταν φούντωσε η κρίση στην Ελλάδα έφυγε για τη Γερμανία, αναζητώντας μια καλύτερη καριέρα, και μια πιο άνετη ζωή.

Μας τα 'λεγε συγκινημένος, όταν τελείωσε το τηλεφώνημα, κι από ένα δάκρυ είδα να ξεφεύγει από τα μάτια του τα θαλασσιά, τα κρυμμένα βαθειά στις κόγχες τους και μισοκαλυμμένα από τα πλούσια φρύδια του. Τα δάκρυα δεν ταίριαζαν στο υπερήφανο παράστημά του, και άλλαξα κουβέντα, για να τον κάνω να ξεχαστεί.

«Από κινητό, πάντως, δεν πιάνεσαι, καπετάνιο. Πολύ προχωρημένος για την ηλικία σου. Ποιος σου 'μαθε να το χειρίζεσαι;» τον ρώτησα.

Σκαρίφημα από το ρεπορτάζ του Γ. Κάκανου στα «Χανιώτικα Νέα» της 9ης Απριλίου 2005.

«Ο ίδιος ο γιατρός, που μου το χάρισε, να 'χει την ευχή μου. Μα μη θαρρείς εδά πως έμαθα και πολλά. Να παίρνω τηλεφώνω τσι δικούς μου, μου 'μαθε, και να ανάβω και το φακό του, όντε χρειαστεί. Κι αυτό το εκτίμησα ιδιαίτερα. Σπρώχνω το κουμπάκι στο κέντρο, ανάβει. Ξανασπρώχνω το, σβήνει. Κι ούλη νύχτα να το αφήκω αναμμένο, χαμπάρι δεν παίρνει η μπαταρία του. Ούτε σκοτάδι φοβούμαι μπλιό, ούτε πράμα».

«Είδες τι κάνει η τεχνολογία; Και τηλεφώνω και φακός, και πολλά άλλα» παρατήρησα εγώ.

«Κι ήντα θα δούμε ακόμα!» ξανάπε, κουνώντας το κεφάλι του. «Από το Αγγέλικα και τα άλλα «καρυδότσουφλα», που πότε μας πήγαιναν κατευθείαν και πότε «του γύρου», περνώντας από Ηράκλειο και Ρέθυμνο, φτάσαμε στο «Φαιστός», το «Ελυρρος», το «Βενιζέλος», και πάμε και για ακόμα μεγαλύτερα, όπως λένε. Από το τηλεφώνω το *κουρνιστό*, που είχαμε από ένα σε κάθε χωριό –αν το είχαμε κι αυτό–, βάλαμε από ένα σε κάθε σπίτι, και τώρα φτάσαμε στα κινητά, και κοντεύουμε να έχομε από ένα, όι σε κάθε σπίτι, παρά ένα σε κάθε μας τσέπη».

Άρχισαν να αναστορούνται τα παλιά, οι

δύο σύντεκνοι, κι εγώ άκουγα και ταξίδευα πίσω στο χρόνο μαζί τους. Άνοιξε ο Γιάννης το εμφιαλωμένο νερό, που βρισκόταν στο τραπεζάκι μπροστά του, κι έκανε σχόλιό του: «Ορίστε! Νεράκι από τα βουνά μας, πεντακάθαρο και σίγουρο. Όι αυτό που πίναμε στα νιάτα μας, από τσι στέρνες και τσι πετρολακούβες, και δεν εκατέχαμε ήντα 'χε κι ήντα δεν είχε μέσα. Και στην «ΕΤΑΝΑΠ», πάλι ο Ειρηνάιος είχε βάλει το χεράκι του και το πετραδάκι του. Πού 'ναι τέθιοι αθρώποι σήμερα... δε γεννιούνται μπλιο!»

Ο εναπομείνας μοναχικός πλέον κριός, στο χώρο όπου λειτουργεί το αναψυκτήριο «Ο Τζιτζικας».

Θυμήθηκα κι εγώ την ιστορία του πολύτιμου αυτού αγαθού, όπως την έζησα σε όλη της την εξέλιξη: Κουβάλημα του νερού με σταμνάκι στον ώμο από τον ποταμό, ή με μεγάλες στάμνες, μέσα σε καλαμοκοφίνες, φορτωμένες στο σαμάρι κάποιου γαϊδουριού. Για μας, τουλάχιστο, τους τυχερούς, που είχαμε τα ποτάμια με τα γάργαρα νερά στο χωριό μας, τους Αρμένους. Αργότερα, φτιάξαμε και τη δεξαμενή στην πάνω γειτονιά, δούλέψανε και οι δυο κριοί, που δούλευαν

Η πινακίδα κατασκευής, όπου διακρίνεται το εργοστάσιο, "John Blake" και ο τύπος κατασκευής στην Αγγλία

αξιοποιώντας την υψομετρική διαφορά πίεσης του νερού, και μας έστειλαν το νεράκι στις βρύσες, που είχαν τοποθετηθεί κατά διαστήματα, στους δρόμους του χωριού.

Με την αναφορά στο νερό, ένιωσα το

στόμα μου να στεγνώνει. Περνούσε ένα γκαρσόν από κοντά, του παράγγειλα μια γκαζόζα, κι είπα στους συνομιλητές μου να τους κεράσω και αυτούς. Το δέχτηκαν ευγενικά και παράγγειλαν ένα γλυκό βραστό κι ένα βαρύ γλυκό. Σε ελάχιστη ώρα, να κι οι καφέδες με τη γκαζόζα στο τραπεζάκι μας.

-«Ε, στην υγεία σου κουμπάρε!» είπε ο πρώτος, πιάνοντας στα χέρια του το φλιτζανάκι του καφέ.

-«Στην υγεία σου κι από μένα» είπε κι ο δεύτερος. «Μόνο που δε μας είπες το όνομά σου, να κατέμε πώς σε λένε».

Τους συστήθηκα, έστω και καθυστερημένα. Τους είπα, με λένε Μανώλη και από πού κρατά η σκούφια μου. Όπως ρουφούσαν το καϊμάκι του καφέ τους, να πάρουνε την πρώτη του γεύση, είδα το Γιώργη να κουνάει το κεφάλι του, κάνοντας και το σχόλιό του:

-«Επαέ δα, κουμπάρε Μανώλη, η τεχνολογία μάς επρόδοσε. Με το φουσερό του ζεστού αέρα, που μας -ε- φτιάχνουνε τον καφέ μας σήμερα, σκοτώσανε την τέχνη του καλού καφετζή. Δύσκολα θα δεις μπλιο το γλυκό-βραστό με τσι φουσκάλες του, και το βαρύ-γλυκό με το καϊμάκι του. Λίγα είναι τα στέκια, που φτιάχνουνε ακόμα καφέ με μπρίκι και με φλόγα, για να ανεβεί σιγά-σιγά το καϊμάκι του και να το κουμαντάρουνε, κατά που το θέλει ο πελάτης. Από ψηλά το μπρίκι για το γλυκό-βραστό, κολλητά στο φλιτζάνι, για το βαρύ γλυκό».

-«Ε δεν έχετε, παρά να 'ρθετε στο χωριό μου, να πιείτε καφέ από τα χέρια του Μιχάλη ή της Αργυρώς στο καφενείο μας, να τον ευχαριστηθείτε. Αφού, βέβαια, πιούμε πρώτα καμιά τσικουδιά ή κανένα κρασάκι, συνοδευόμενο από το ντάκο του, τη μαριδούλα του, ή το χοχλιό του» τους πρότεινα, και μου υποσχέθηκαν πως θα το έκαναν μετά χαράς, σε πρώτη ευκαιρία. Και χωρίς να καταλάβουμε πώς, αρχίσαμε να μιλάμε για τους χοχλιούς, που ήταν ανέκαθεν ή μεζές για το κρασί μας ή και φαγητό κανονικό. Πού και πώς τους μαζεύαμε, πώς τους μαγειρεύαμε, και ποιοι ήταν οι πιο νόστιμοι. Και βέβαια δεν μπορούσαμε να μην αναφερθούμε στο γραφικό θέαμα που προσφέρανε, όταν τους μάζευαν τη νύχτα στις πλαγιές οι χοχλιοδόλοι. Άντρες και γυναίκες, με το φως των λυχναριών να τρεμοσβήνει και να προσφέρει ένα θέαμα μοναδικό σ' αυτούς που είχαν μείνει πίσω, στο χωριό. Και πήγε η κουβέντα στους λύχνους και τα φυτίλια τους -που ήτανε κάποτε η κύρια πηγή φωτός στα σπίτια μας-, ύστερα πήγε στις λάμπες πετρελαίου, στα λουξ των καφενείων, για να καταλήξει στις λάμπες του ηλεκτρικού και στα σημερινά φωτιστικά με τα επαναστατικά «λεντάκια» τις μικροσκοπικές διόδους, που και δυνατό φως βγάζουν και περιορισμένη κατανάλωση έχουν. «Σαν αυτά που χρησιμοποιούν σήμερα στο φακό τους τα κινητά μας, όπως λέγαμε προηγουμένως»

τους εξήγησα, για να κλείσουμε τον κύκλο της συζήτησης.

Πήγα να σπκωθώ, να πάω προς αναζήτηση της συζύγου, μα κοντοστάθηκα, γιατί είδα να μπαίνουν στο σαλόνι τρεις ωραιότητες, νεαρές υπάρξεις, χάρμα οφθαλμών!

Η πιο ψηλή φορούσε ένα ξεσκισμένο και τρύπιο πανταλόνι, η μεσαία ένα καυτό σορτσάκι και η τρίτη μια αποκαλυπτική φουστίτσα, που θύμιζε περισσότερο φαρδιά ζώνη, παρά φόρεμα.

Οι δυο σύντεκνοι είδαν το βλέμμα μου και το ακολούθησαν, μέχρι που βρήκαν το στόχο του. Δεν κρατήθηκα και τους ζήτησα να μου πουν τη γνώμη τους γι' αυτό που έβλεπαν.

Ο Γιώργης κούνησε το κεφάλι του: «Θα κρίνω μόνο την ψηλή, με το σκισμένο πατελόνι. Όι πως φταίει αυτή, μα η κοινωνία ολόκληρη. Εμείς, στα χρόνια μας, όντε -v- ετρύπα ένα ρούχο μας, το ράβαμε ή το μπαλώναμε αμέσως, για να κρύψουμε τη φτώχεια μας και τη γύμνια μας. Σήμερα, θωρώ πως αρέσει στο κόσμο να παριστάνει το φτωχό και να σκίζε τα ρούχα του εξεπίτηδες, κατά που προστάζουν οι μόδιστροι για να τα κοινομάνε. Αυτά εμένα δε μ' αρέσουνε, γιατί φοβούμαι πως θα αγριέψουνε το Θεό και θα τονε κάνουνε να πει καμιά φορά: *αν σας αρέσει να κάνετε τσι φτωχούς, εγώ θα σας ε στείλω μπόλικη και αληθινή φτώχεια, να χορτάσετε!*

Και το 'πε με περισσή αγανάκτηση, που μου θύμιζε κι εμένα τα χρόνια εκείνα τα παλιά, τα δύσκολα που ζήσαμε μετά την κατοχή, τότε που τα παιδιά πηγαίναν στο σχολείο με ρούχα χιλιομπαλωμένα. Και για να διώξω τις άσχημες αναμνήσεις από το μυαλό μας, τους ρώτησαν να μου πουν τη γνώμη τους και για τις άλλες κοπελιές.

-«Η δε θωρώ καλά, ή δε φορούνε πράμα, από τη μέση και κάτω» είπε ο Γιάννης, χαϊδεύοντας τα γένια του. Κι ο Γιώργης πρόστεισε αμέσως το κλισέ του:

-«Κι ήντα θα δούμε ακόμα, πριν φύγουμε απ' τη ζωή ετούτη!», για να τον καπελώσει αμέσως ο σύντεκνός του, χαμηλόφωνα και αινιγματικά:

-«Ντα έχει μείνει πράμα, που δε μας το δείξανε ακόμα, σύντεκνε;!»

Πήγα να του απαντήσω, για λογαριασμό του συντέκνου, μα είδα τη γυναίκα μου να καταφτάνει και είπα να αφήσω την απάντηση για την άλλη φορά, που θα συναντηθούμε στους Αρμένους. Τους χαιρέτησα και πήγα προς τη σύζυγο, που μου έκανε σήμα να την ακολουθήσω προς το μπαρ.

Άντε, και Καλά Χριστούγεννα, φίλοι, συντέκνοι και κουμπάροι μου!

Βράβευση μαθήτριας σε Πανελλήνιο Διαγωνισμό Περιβαλλοντικής Ιστορίας

Η μαθήτρια της Γ΄ τάξης του Γυμνασίου Βάμου, Χαιρετάκη Αικατερίνη συμμετείχε σε πανελλήνιο Διαγωνισμό Συγγραφής Περιβαλλοντικής Ιστορίας με τίτλο: «Το μέταλλο ποτέ δεν παύει να ζει, περιμένει να του δώσεις μια νέα μορφή», που διοργάνωσε η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης κατά το σχολικό έτος 2017-18. Τα αποτελέσματα του διαγωνισμού την έφεραν μεταξύ των βραβευθέντων.

Η βράβευση πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, το Σάββατο 13 Οκτωβρίου 2018, στην αίθουσα Συναυλιών του Ωδείου Αθηνών «Άρης Γαρουφαλής».

Κατά την τελετή βράβευσης οι βραβευθέντες μαθητές είχαν την ευκαιρία να διαβάσουν αποσπάσματα από το διήγημά τους. Παράλληλα λειτούργησε έκθεση με κατασκευές των μαθητών που κατασκευάστηκαν από μέταλλο και άλλα ανακυκλώσιμα υλικά.

Συγχαρητήρια στην μαθήτρια **Χαιρετάκη Αικατερίνη** για την τόλμη της να συμμετέχει στον παραπάνω Διαγωνισμό και να διακριθεί.

Συγχαρητήρια αξίζουν και στην φιλόλογο κυρία Μπαμπασώφη Κλειώ η οποία παρακολουθούσε, καθοδηγούσε και εμπύχωνε την μαθήτρια καθ' όλη τη διάρκεια της παραπάνω προσπάθειά της.

Η ιστορία της Κατερίνας είναι η ακόλουθη:

Ποτέ μην λες αντίο

Η μητέρα καθώς ετοίμαζε το μεσημεριανό φαγητό θυμήθηκε πως κάτι είχε ξεχάσει.

-Μάριε!

-Τι θέλεις μαμά, ρώτησα.

-Σήμερα θα έρθει στο σπίτι η θεία Ιωάννα. Θέλω να είναι όλα στην εντέλεια. Καθαρά χέρια, όχι αταξίες και πέτα αυτά τα σκουπίδια από το δωμάτιό σου. Πρώτα όμως πρέπει να αγοράσουμε κάτι που ξεχάσα.

Έτσι ξεκίνησαν όλα. Από μια καθημερινή επίσκεψη στο supermarket της γειτονιάς. Καθώς χάζευα τα ράφια, άκουσα μια φωνούλα.

-Ψιτ.

Γύρισα το κεφάλι μου και το μόνο που είδα ήταν ένα σωρό από κονσερβοκούτια.

-Εεε ψιτ, εσύ με την πράσινη μπλούζα, άκουσα πάλι την φωνούλα να λέει.

Όταν συνειδητοποίησα ότι ένα κονσερβοκούτι μου μιλούσε, πίστεψα πως χρειαζόμουν επείγοντως γιατρό. Μην θέλοντας όμως να χάσω την μοναδική ευκαιρία που μου δινόταν, του απάντησα ψιθυριστά.

-Μπορείς και μιλάς;

-Με ξεχάσες! Εγώ όμως σε περίμενα!!!, είπε παραπονεμένα.

Παραξενεμένος το ρώτησα:

-Σε ξεχάσα; Περίμενες εμένα; Γιατί;

-Μου είχες υποσχεθεί ότι θα είμαστε για πάντα μαζί. Μα... τίποτα δεν θυμάσαι;

Ούτε το όνομα που μου είχες δώσει όταν με περιμάζεψες από το πεζοδρόμιο; Με ονόμασες Βόρι! Θυμάσαι; Επειδή φυσούσε βροδιάς.

-Σίγουρα με μπερδεύεις με κάποιον άλλο, αποκρίθηκα.

Εκείνο όμως με επιμονή μου απάντησε:

-Όχι δεν γίνεται! Είσαι ο Αγαθοκλής!

Από αυτό το όνομα άρχισα κάτι να καταλαβαίνω. Πολλοί μου είχαν πει ότι έμοιαζα με τον παππού μου τον Αγαθοκλή όταν ήταν μικρός, αλλά εγώ δεν μπορούσα να το δω. Βλέπεις με τα χρόνια ο άνθρωπος αλλάζει. Δεν ήταν μόνο το όνομα που με έκανε να πιστέψω ότι μιλούσε για τον παππού μου. Συχνά μου είχε μιλήσει κι ο ίδιος για έναν φίλο που συνάντησε σε ένα πεζοδρόμιο όταν έξω φυσούσε. Όμως ποτέ δεν πέρασε από το μυαλό μου κάτι τέτοιο όταν άκουγα αυτήν την ιστορία. Οι σκέψεις μου σταμάτησαν όταν είδα την μαμά να έρχεται προς το μέρος μου. Βιαστικά ψιθύρισα:

-Αγαθοκλής είναι το όνομα του παππού μου.

Τότε εκείνο πήδηξε δίχως να χάσει ευκαιρία στα χέρια μου.

-Πήγαινε με σε αυτόν.

Με χίλια ζόρια κατάφερα την μαμά να μου αγοράσει το κουτάκι τοματοπολτού.

Όταν γυρίσαμε σπίτι η μαμά με ενν-μέρωσε ότι η ώρα είχε ήδη περάσει και ότι σε λίγο θα κατέφθανε η θεία Ιωάννα. Φυσικά, δεν παρέλειψε να μου υπενθυμίσει την «υποχρέωσή» μου. Με βαριά καρδιά πήρα τον Βόρι και πήγα στο δωμάτιό μου κρατώντας μια σακούλα στο χέρι. Άφησα τον Βόρι στο κρεβάτι και με δάκρυα στα μάτια

άρχισα να μαζεύω ένα-ένα τα «σκουπίδια». Εδώ μάλλον θα πρέπει να σας εξηγήσω τι είναι αυτά τα περιβόητα «σκουπίδια» τα οποία η μαμά δεν άντεχε άλλο μες στο σπίτι. Κάθε μεταλλικό κουτί που έβλεπα, του έδινα ένα όνομα και με λίγη μπογιά, χαρτί και ψαλίδι δημιουργούσα έναν «φίλο». Τώρα ξέρω από πού κληρονόμησα αυτήν τη συνήθεια. Συνήθως έπαιρνα μεταλλικά κουτάκια επειδή γυάλιζαν, όμως από το χέρι της μαμάς είχαν γλιτώσει μόνο τρία: ο Ζακ, η Κάρι και ο Ονούφριος. Μου άρεσε να παίζω συνέχεια μαζί τους. Της μαμάς όμως δεν της άρεσαν καθόλου γιατί έλεγε ότι γεμίζει ο χώρος με σαβούρες. Όλα αυτά τα είπα και στον Βόρι όταν με ρώτησε γιατί στεναχωριέμαι. Κατάλαβα πως κι εκείνος στεναχωρήθηκε και συγκινήθηκε από την ιστορία μου γιατί είχα την αίσθηση ότι σκεφτόταν κάποια λύση ώστε τα κουτάκια να μείνουν. Λύση δεν υπήρχε καμία η μαμά ήταν ξεκάθαρη. Έτσι κι εγώ αποχαιρέτησα τους αγαπημένους μου φίλους.

-Αντίο παιδιά. Το ξέρετε ότι δεν μπορώ να κάνω αλλιώς. Αν ήταν στο χέρι μου θα σας κρατούσα, τους είπα προσπαθώντας να δικαιολογήσω την πράξη μου απέναντί τους.

-Δεν είναι εύκολο κάποιον που αγαπάς να τον πετάς στα σκουπίδια. Αντίο φίλοι, είπα πλέον με τα δάκρυα να ξεχειλίζουν από τα μάτια μου.

Τότε πετάχτηκε ο Βόρις πριν ακόμα τους αφήσω να πέσουν μέσα στην σακούλα:

-Ποτέ μην λες αντίο! Ιδίως σε κάποιον που μπορείς να ξαναδείς! Μου απάντησε ενθουσιασμένος.

Δεν μπορούσα να καταλάβω τι μου έλεγε κι όμως πίστευα πως είχε δίκιο.

-Βλέπεις από το παράθυρο εκείνο τον μπλε κάδο; Εκεί κατέληξα και εγώ πριν με βρεις στο ράφι. Εκεί βάλε και εσύ τα κουτάκια σου και μια μέρα θα ξαναϊδωθείτε, είμαι σίγουρος. Κοίταξέ με, είμαι εδώ μαζί σου, όπως τότε με τον παππού σου.

Αυτό ήταν αρκετό για να με κάνει να αφήσω τους φίλους μου προσεχτικά μέσα στον μπλε κάδο ανακύκλωσης χωρίς τύψεις.

-Ποτέ μην λες αντίο, μου ξαναείπε ο Βόρις ώστε να φύγει και ο τελευταίος δισταγμός από τα μάτια μου.

-Πού θα πάνε; Τον ρώτησα.

-Σε ένα μεγάλο κτήριο σαν εργοστάσιο. Εκεί θα τα επεξεργαστούν και έπειτα θα επιστρέψουν πάλι στα ράφια!

Μόλις άκουσα αυτή την απάντηση ανακουφίστηκα τελείως. Τώρα η προσμονή είχε πάρει τη θέση της ανησυχίας στην καρδιά μου.

-Νομίζω όμως πως ήρθε η ώρα να συναντηθώ κι εγώ με τον φίλο μου τον Αγαθοκλή, είπε ο Βόρις

-Φυσικά! Μισό λεπτό να ενημερώσω την μαμά μου.

-Μαμά θα πάω στον παππού. Από χθες δεν έχουμε μιλήσει καθόλου.

-Εντάξει γλυκέ μου, μην αργήσεις.

Άδειασα τον Βόρι και τον ξέπλυνα γρήγορα, έτσι για να τον δει ο παππούς όμορφο. Βγήκαμε έξω και καθώς περπατούσα μου έπεσε κάτω. Κάτι παιδιά που ήταν εκεί γύρω άρχισαν να τον κλοτσούν και να παίζουν ποδόσφαιρο με αυτόν. Διασκεδάζαν τόσο πολύ που τους ζήτησα να παίξω κι εγώ. Ήταν πολύ διασκεδαστικό να παίζεις με ένα κουτάκι ποδόσφαιρο. Ξαφνικά ένα παιδί έκανε ένα δυνατό σουτ και ο Βόρις πετάχτηκε στην αυλή μιας ηλικιωμένης γειτόνισσας που εκείνη τη στιγμή φύτευε κάτι λουλούδια σε γλαστράκια για να στολίσει τα πρεβάζια της. Όταν πλησίασα είδα πως οι γλάστρες δεν ήταν τίποτε άλλο παρά διάφορα αλουμινένια κουτάκια. Στα χέρια της κρατούσε τον Βόρι γεμάτο χρώμα όπου είχε φυτέψει ένα όμορφο λουλούδι. Είχε πλάκα γιατί τα άνθη έμοιαζαν σαν τρελά μαλλιά. Όμως ο Βόρις έπρεπε να συναντήσει ξανά τον παππού μου. Αφού εξήγησα στη γειτόνισσα πως είχαν τα πράγματα, εκείνη μου τον έδωσε μαζί με τα λουλούδια.

Δεν ξέρω γιατί, αλλά για πρώτη φορά παρατηρούσα πως σε όλα τα σπίτια υπήρχε έστω κι ένα μεταλλικό κουτάκι του οποίου η χρήση είχε αλλάξει. Στο μεγάλο δέντρο της αυλής του Γιάννη κρέμονταν πολύχρωμα κουτάκια από αναψυκτικό, άλλα με άχυρα και άλλα με κανναβούρι. Στο τραπέζι της βεράντας της Φωτεινής, υπήρχαν κουτάκια βαμμένα και κολλημένα μεταξύ τους γεμάτα μαχαιροπίρουνα. Σε ένα άλλο σπίτι κρεμόντουσαν κουτάκια τρυπημένα που μέσα τους είχαν κεριά. Ακόμα και μέσα στα σπίτια από τα ανοιχτά παράθυρα διέ-

κριναν αντικείμενα φτιαγμένα από τα ίδια κουτιά. Σε ένα κομοδίνο βρισκόταν ένα ξυπνητήρι φτιαγμένο από κονσερβοκούτι. Σε ένα παιδικό γραφείο μολυβοθήκες από αλουμινένια κουτιά και σε ένα ράφι ένας κουμπαράς από άλλο κουτί.

Τελικά έφτασα στο σπίτι του παππού. Η καρδιά μου κόντευε να σπάσει.

-Τι έχεις εκεί; Με ρώτησε.

-Ποτέ μην λες αντίο του είπα και του έδωσα τον «ανθισμένο Βόρι».

Στα μάτια του κύλησε ένα δάκρυ από χαρά.

-Είναι ο Βόρις, ψέλλισε. Δεν έχει αλλάξει καθόλου! Κι αυτά τα λουλούδια του πάνε πολύ.

Από εκείνη την μέρα ο παππούς είχε

για συντροφιά του και πάλι τον Βόρι. Μπορεί να μην έπαιζαν όπως παλιά, όμως απολάμβανε την παρουσία του από την πρώτη «καλημέρα», μέχρι την τελευταία «καληνύχτα» της μέρας. Όσο για μένα συνάντησα τα αγαπημένα μου κουτάκια ξανά και ξανά και όταν χρειαζόταν να τα αποχωριστώ, ήξερα τι έπρεπε να κάνω. Τα έβαζα στους κάδους ανακύκλωσης, μαζί με όλα τα άλλα που έβρισκα στους δρόμους λέγοντας:

-“Ετσι” ή “Αλλιώς” θα ξαναβρεθούμε. ΠΟΤΕ ΜΗΝ ΛΕΣ ΑΝΤΙΟ...

Πηγή: Γυμνάσιο Βάμου, https://gymvamouchan.blogspot.com/2018/10/blog-post_16.html

Τα Κάλαντρα των Φώτων

Σήμερα είναι το Φωτό,
φωτίζουν οι παπάδες,
και μεσ' στα σπίθια μπαίνουν
και λέν' τον Ιορδάνη.
Ο Ιορδάνης Βαφτιστής
εγύρισε και είπε:
«Χαρίσετέ μου τα κλειδιά
τα μαργαριταρένια,
ν' ανοίξω τον Παράδεισο
να πιω νερό δροσάτο,
να πέσω ν' αποκοιμηθώ
σε μια μηλιά 'πο κάτω».
Ανήφορος κατήφορος
σε τρία πηγαδάκια
κάθονται τρεις μελαχρινές
με τα σγουρά μαλάκια.
Η μια κεντά τον ουρανό
κι' η άλλη το φεγγάρι
κι' η τρίτη η ομορφότερη
κεντά τον Άη-Γιάννη.

Συνέχεια τη σελίδα 3

μέσα κρατίζει το νερό, κι απόξω δεν το βγάνει,
κι όσον το γέρνει, τόσο πλιά μόνον τον κόπον χάνει—
εδέτσι εμοιάσασι κι αυτοί, κι ήταν γεμάτοι πάθη,
η αποκοτιά τως να τα πουν, ως εσιμώσα', εκάθη.
Και θέλοντας να πουν πολλά, τα λίγα δεν μπορούσι,
το στόμα τως εσώπαινε, με την καρδιά μιλούσι.

Ήτονε πρώτη η Αρετή που αρχίνισε να λέγει,
και τρόπον πλια ομορφύτερον και τακτικό γυρεύγει.

ΑΡΕΤΟΥΣΑ

Κι αρχίζει να τονε ρωτά, κι η εμιλιά τση η πρώτη
του λέει: «Γιάντα εσγουράφισες την άσκημή μου νιότη
κι εκράτηξές τη φυλακτήν εις τ' αρμαράκι μέσα,
με τα τραγούδια οπού 'λεγες, και οπού πολλά μ' αρέσα;
Ίντα αφορμή εξεκίνησε την όρεξή σου εις τούτα,
από την πρώτην π' άρχισες τραγούδια και λαγούτα;
Και σ' ίντα σράτα πορπατείς, κι ίντά 'ναι τα γυρεύεις;
Κι ίντα 'χεις με του λόγου μου, και θέ' να με παιδεύεις;»

ΠΟΙΗΤΗΣ

Ετούτα λέγει μοναχάς για τη φοράν εκείνη,
και για την πρώτην ως εκεί εβάλθη ν' απομείνει.

Πλιά απόκοτα ο Ρωτόκριτος τα πάθη του δηγάται,
κάνει την κι ανεδάκρωσε, κουρφά τονε λυπάται.
Τά 'λεγε, τ' ανεθίβανε, καθένας που διαβάζει,
κι οπού 'κουσε, κι οπού 'καμε, μπορεί να τα λογιάζει.
Δε θέ' να χάνω τον καιρόν, κι άγνωστο να με πείτε,
να λέγω εκείνο, π' όλοι σας με την καρδιά θωρείτε.
Ως την αυγή τους πόνους του ο Ρώκριτος εμίλειε,
το παραθύρι σπλαχνικά αντίς εκείνη εφίλειε.
Μα η Αρετούσα σπλαχνικά τά τσ' ήλεγε αφουκράτο,
και μόνον ενεστενάζε, μα δεν απιλογάτο.

ΑΡΕΤΟΥΣΑ

Ήτονε πρώτη η Αρετή, που λέγει: «Ξημερώνει,
κι άμε να ππαίνεις, μίσεψε, τούτο για 'δά σε σώνει.
Πάλι αύριο αργά ανιμένω σε, σ' τούτον τον ίδιον τόπον,
κουρφά, να μη μας δουν ποτέ μάτια αλλωνών ανθρώπων.
Και μόνο με την εμιλιά να λέγω, να μου λέγεις,
Αμ' άλλο τίβοσ' από με, κάμε να μη γυρεύεις.»

ΠΟΙΗΤΗΣ

Αποχαιρετιστήκασι κι οι δυο την ώρα εκείνη,
και με τους αναστεναμούς κλάμη κουρφόν εγίνη.

(από την κριτική έκδοση του «Ερωτόκριτου», σε επιμέλεια
Στυλιανού Αλεξίου, εκδ. Ερμής, Αθήνα 1985)

Μνημόσυνο 2018

Τελειώνοντας το 2018, εκτός των άλλων συμφορών που έφερε και πέρασε η χώρα μας, και το δικό μας το σπίτι, το δικό μας χωριό, κατέγραψε πάρα πολλές απώλειες αξιόλογων ανθρώπων. Άνθρωποι που όλοι μαζί, και ο καθένας τους ξεχωριστά, άφησαν το αποτύπωμά τους στο πέρασμα από τη ζωή.

Όπως θα καταλάβατε αναφέρομαι στους συγχωριανούς μας που πέθαναν τούτη τη χρονιά, και βέβαια ήταν άνθρωποι που, ναι μεν έκλεισαν ηλικιακά το κύκλο της ζωής τους, όμως άφησαν το δυσαναπλήρωτο κενό που λέμε. Θα κάνω μια μικρή αναφορά στον καθένα ελπίζοντας ότι δε ξέχασα πολλούς.

Η χρονιά άρχισε με την Κωνσταντζίνα, το γένος Πολυχρονάκη, σύζυγο Κωσταντίνου Τζίνια. Η Κωσταντζίνα είχε μεγάλη προσφορά στα κοινά του χωριού και ήταν μητέρα της Αθηνάς. Στη συνέχεια χάσαμε την Υακίνθη

Αυτοί που φεύγουν...

Πέθανε στους Αρμένους και ετάφη στο νεκροταφείο του Προφήτη Ηλία, στις 21 Οκτωβρίου 2018, η **Χατζηδάκη Αργυρώ**, χήρα Εμμανουήλ, ετών 91. Η Αργυρώ ήταν μητέρα του Γιώργη, της Ανδριάνης και της Ζωής.

Πέθανε στους Αρμένους και ετάφη στο νεκροταφείο των Καλυβών, στις 29 Οκτωβρίου 2018, ο **Ιωάννης Ορφανάκης**, ετών 82. Ο Ιωάννης ήταν σύζυγος της Μαργαρώς Ορφανάκη, το γένος Κουτσορινάκη, και πατέρας της Ειρήνης και της Στέλλας.

από την οικογένεια των Τερεζάκηδων, σύζυγο του Γιώργη Παπαδάκη, με παιδιά τον Λευτέρη και το Μανώλη. Το σπίτι τους ήταν δίπλα στο παραδοσιακό λιοτριβί του Παπαδογιάννη. Λίγο αργότερα, χάσαμε τη Μαρίκα τη Τερεζάκη, τη μπακάλισσα, σύζυγο του Κωστή του Τερεζάκη, που μαζί με τον άντρα της βοήθησαν πάρα πολύ το χωριό με τη μπακαλική και τα βερεσέδια, γραμμένα σε μπλοκάκια, ελλείψει κομποιούτερ. Η Μαρίκα μας άφησε τη Σοφία και τη Μίκα. Το κακό συνεχίστηκε με την Ευλαμπία Πατηνιωτάκη, του μεταφορέα με την πράσινη τρίκυκλη μηχανή που έφερνε τση παραγγελιές από τα Χανιά. Η Ευλαμπία ήταν κόρη του Μανουτού του Μανώλη από την απάνω γειτονιά, και παιδιά της ο Σταύρος και ο Γιάννης. Ακολούθησε ο Βασίλης ο Καβρός, σύζυγος της Αργυρώς, από την οικογένεια των Προεστάκηδων. Ο Βασίλης, ότι καλύτερο για το χωριό μας, ιδιαίτερα στις παρέες του, κάνοντας ευτυχισμένους τους γύρω του, με χαρακτηριστικές τις σκηνοθεσίες του τις απόκριες. Κόρη του η Μάρω. Ακολούθησε η Ερμιόνη, γυναίκα του Μιχάλη του αδερφού του Βασίλη, που από μικρά παιδιά αγαπήθηκαν, ερωτεύτηκαν, και παντρεύτηκαν στη συνέχεια, αφήνοντας πίσω τον Κωστή, την Άννα και το Βασίλη. Η Ερμιόνη και ο Μιχάλης είχαν για πολλά χρόνια το καφενείο του χωριού, στη ρίζα του δρόμου που πάει στην απάνω γειτονιά. Το καφενείο διέθετε την πρώτη ασπρόμαυρη τηλεόραση, όπου όλο το χωριό μαζευόταν και παρακολουθούσε ανελλιπώς και με ξεχωριστή ευλάβεια, τον «παράξενο ταξιδιώτη», τον «άγνωστο πόλεμο» και το «λούνα πάρκ» [5 κρίκοι ένα τάληρο, με την Ουρανία και τον Παπαγιανόπουλο]. Την ώρα του σήριαλ απαγορευόταν και να παραγγείλεις. Τον περασμένο Αύγουστο χάσαμε και τη Στελίτσα, γυναίκα του Αποστόλη Τσιργώτη

και αδελφή του Γιάννη Πατηνιώτη και της Τασίας, γυναίκας του Στεφανή του Κουτσούπη. Ο Αποστόλης και ο Γιάννης είχαν κτίσει το μισό Αποκόρωνα -βγάζοντας πολλούς νέους μαστόρους- διακρινόμενοι για τη συνέπεια και τη μαστοριά τους. Η Στελίτσα, λοιπόν, πλήρης ημερών, μας άφησε τη Μάρω και την Πελαγία, σύζυγο του γράφοντος. Να πούμε ακόμα για τη Στελίτσα ότι είχε την ατυχία, μικρό παιδί ακόμη να χάσει δύο αδελφια της στο Μέτωπο, κάτι που μάλλον την είχε σημαδέψει. Τώρα τελευταία χάσαμε και την Αργυρώ τη Χατζηδάκη, κανά δυό χρόνια μικρότερη της Στελίτσας. Η Αργυρώ, σύζυγος του Μανώλη Χατζηδάκη, μας άφησε το Γιώργη το συμμαθητή μου, την Ανδριάνη και τη Ζωή.

Σχεδόν όλοι οι παραπάνω είχαν περάσει τα 90 χρόνια, όριο μάλλον δύσκολο για μας που ακολουθούμε το μονόδρομο. Ωστόσο, αν και έζησαν σε δύσκολα χρόνια φτώχειας και πολέμων, είχαν μιαν' άλλη αρχοντιά και φιλοσοφία της οικογένειας και της ζωής, με αποτέλεσμα να το μεταδώσουν στα παιδιά τους, τους σημερινούς Αρμενιανούς, κάνοντας όλοι πετυχημένες οικογένειες, και να έχουν μια ιδιαίτερη εκτίμηση και προσφορά όπου βρίσκονται, αλλά και στο χωριό μας. Νάμαστε όλοι καλά και να τους θυμόμαστε όλους και τον καθένα ξεχωριστά, για την προσωπικότητά τους και την αυθεντικότητά τους.

*Εγώ το Θιό παρακαλώ
πίσω να σας γυρίσει
μόνο μια όμορφη στιγμή
σ' όλους μας να χαρίσει.*

*Αιωνία τους η μνήμη.
Γιάννης Χ. Τερεζάκης
Νοέμβριος 2018*

Στη μνήμη της γιαγιάς μου, Χατζηδάκη Αργυρώ

Δεν έχει περάσει καιρός από τότε που αποχαιρέτησαμε τη γιαγιά μου. Και δεν υπάρχει άλλος λόγος που γράφω εδώ πέρα για εκείνη, παρά για να πω σε όλους πόσο ωραίος άνθρωπος ήταν και πόσο μας λείπει ήδη. Δεν ήταν συνηθισμένη γιαγιά η Λούλα. Όταν ήταν πιο νέα έκανε όλα όσα έπρεπε, δούλειες μέσα και έξω από το σπίτι, ζώα και χωράφια, πλέξιμο και ράψιμο, φωνές και γέλια – όλα περνούσαν από τα χέρια της και όλα διεκπεραιώνονταν με συνέπεια. Ήταν άνθρωπος που αγαπούσε τη ζωή η γιαγιά. Την παρέα στο σπίτι όποια ώρα και μέρα ήταν, τις βόλτες, τα ταξίδια – κι ας έκανε πολύ λίγα στη μεγάλη της ζωή. Χαλαρή, αισιόδοξη, υπομονετική, δυνατή και ονειροπόλα μέχρι τα τελευταία της, στα μακρινά όπως φαντάζουν σε μας ακόμα ενενήντα τρία της χρόνια. Πόλεμος, προξενιό, μετακίνηση από την αγαπημένη της Λιτσάρδα στους Αρμένους, που έγιναν το δεύτερο σπίτι της – μεγάλο πλήγμα για μια φανατική Λιτσαρδιανή όπως ήταν εκείνη,

κι ας δημιούργησε στους Αρμένους μια μεγάλη οικογένεια φανατικών Αρμενιανών. Πώς τα φέρνει η ζωή. Γεμάτος στιγμές και πλέον μνήμες που φέρνουν στα χείλη μας το χαμόγελο ο κοινός μας βίος: η γιαγιά που προλάβανε να γνωρίσουμε καλά, να αγκαλιάσουμε πολύ, να την ευχαριστηθούμε η γιαγιά που μας μίλησε για τα παλιά, που ήξερε να στήνει αργαλειό και να πλέκει κοπανέλι, που ήξερε το όνομα και από το τελευταίο χορταράκι που φύτευε στη γη, που αναγνώριζε την ώρα από τον ήλιο και τον καιρό από τα σημάδια που της έδιναν τα βουνά απέναντι. Καθισμένη πάντοτε στο παράθυρό της να κοιτάει το δρόμο, να αποζητά την παρέα της γειτονιάς, να χαμογελάει μαζί μας και να ονειρεύεται τη ζωή που δεν έζησε. Αυτή ήταν η γιαγιά. Μια ήρεμη δύναμη σε ένα παλιό σπίτι του χωριού μας, πρόσωπο αγαπημένο και για όλους εμάς ξεχωριστό και αξέχαστο.

Κική Βασάλου

Ο νέος συγχωριανός ποιητής

Δημοσιεύσαμε δυο ποιήματα, στα τελευταία τεύχη της εφημερίδας μας, δηλαδή στο τεύχος 89 στη σελίδα 14 με τίτλο «Γυμνάσιο Βάμου», και στη σελίδα 12 του τεύχους 90 με τίτλο στο «καφενείο του χωριού» και με υπογραφή «Παλιός Αρμενιανός».

Μετά από την άδειά του ανακοινώνουμε την ταυτότητα του συγγραφέα των ποιημάτων που δεν είναι άλλος από τον συγχωριανό μας διδάκτορα Νομικής Μιχάλη Ανδρέα Πατεράκη, ο οποίος μας αποκάλυψε μια ακόμα πλευρά των πολλών του ταλέντων και ενασχολήσεων.

Ο Μιχάλης Πατεράκης γεννήθηκε στους Αρμένους το 1953. Τα παιδικά του χρόνια τα έζησε στους Αρμένους, σύντομα όμως ήλθε στην Αθήνα, όπου τελείωσε το σχολείο. Το 1972 εισήλθε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, απ' όπου αποφοίτησε το 1976 με «Άριστα».

Ακολούθησαν οι μεταπτυχιακές του σπουδές στην Αγγλία, και η αναγόρευσή του σε Διδάκτορα Νομικής το Δεκέμβριο του 2001 από τη Νομική Σχολή του Δημοκρίτειου Παν/μίου Θράκης.

Σήμερα μεταξύ των άλλων είναι Επισκέπτης Καθηγητής Νομικής στο Ευρωπαϊκό

Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Ως δικηγόρος, εξειδικευμένος στο χώρο του Μεταφορικού Δικαίου, κατευθύνει πολλές μεταφορικές εταιρείες.

«Ε»

Σχόλιο για τον παλιό Αρμενιανό

Η αγάπη για το χωριό σε συνδυασμό με το ταλέντο χαρισματικών ανθρώπων, ικανών να βάλουν στην σειρά μερικές γραμμές, αρκούν για να γυρίσει πίσω ο χρόνος, και να ξυπνήσουν μνήμες και συναισθήματα. Αρκούν για να φέρουν μπροστά μας συνήθειες, πρόσωπα και να επαναφέρουν εικόνες από την καθημερινότητα περασμένων χρόνων. Αναφέρομαι στο τεύχος της «Ε», Αυγούστου-Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου, και στο ποίημα που υπογράφει ο παλιός Αρμενιανός. Αν το διαβάσει κανείς προσεκτικά θα καταλάβει ότι είναι γραμμένο από ένα πολύ αξιόλογο άτομο το οποίο, ανεξαρτήτως πτυχίων και περγαμνών, ξέρει να χειρίζεται τον λόγο με χαρακτηριστική άνεση και γλαφυρότητα, χωρίς όμως να θίγει πρόσωπα και οικογένειες.

Τακτικός αναγνώστης
Δημήτρης Χρήστου
Καλλιβρετάκης

Αντιβιοτικά

Με αφορμή την εβδομάδα ευαισθητοποίησης για την ορθολογική χρήση των αντιβιοτικών (12-18 Νοεμβρίου) θα μιλήσουμε για τα αντιβιοτικά και την χρήση τους.

Τα αντιβιοτικά είναι χημειοθεραπευτικά φάρμακα τα οποία δρουν είτε σκοτώνοντας είτε αναστέλλοντας την ανάπτυξη των βακτηρίων. Αποτελούν ένα σημαντικό εφόδιο απέναντι σε λοιμώξεις που προκαλούνται από μικρόβια, παράσιτα και κάποιους μύκητες ακόμα.

Παρόλα αυτά, η αλόγιστη και άσκοπη χρήση τους έχει δημιουργήσει μια διαχρονική κρίση δημόσιας υγείας, τόσο σε αναπτυσσόμενες όσο και σε ανεπτυγμένες χώρες, η οποία εξελίσσεται διαρκώς και μας απειλεί.

Ασθενείς εμφανίζουν λοιμώξεις ανθεκτικές στα ήδη υπάρχοντα αντιβιοτικά δημιουργώντας το φαινόμενο της «ΠανΑντοχής». Επιπρόσθετα, ασθένειες που προσβάλλουν τα ζώα μπορούν να μεταδοθούν στον άνθρωπο μέσω μεταλλάξεων με την επαφή ή με την τροφική αλυσίδα καθιστώντας τα αντιβιοτικά αναποτελεσματικά σε κάποιες περιπτώσεις.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι τα αντιβιοτικά είναι αποτελεσματικά έναντι βακτηριακών λοιμώξεων και όχι ιογενών.

Επομένως πριν λάβουμε οποιοδήποτε αντιβιοτικό φάρμακο πρέπει να έχουμε κατά νου τα εξής:

Τα αντιβιοτικά δεν είναι καραμέλες. Συνεπώς δεν πρέπει να λαμβάνονται χωρίς την οδηγία του ιατρού ή του φαρμακοποιού σας.

Τα αντιβιοτικά πρέπει να είναι η τελευταία οδός αντιμετώπισης της λοίμωξης. Προσπαθούμε να καταπολεμήσουμε την ασθένεια λαμβάνοντας αρκετά υγρά, καταναλώνοντας υγιεινές τροφές και με ανάπαυση.

Τα αντιβιοτικά είναι αναποτελεσματικά έναντι ιογενών λοιμώξεων.

Όταν χορηγηθούν αντιβιοτικά από κάποιον επαγγελματία υγείας πρέπει να τηρείται η δοσολογία και η διάρκεια της θεραπείας.

Δεν προτείνουμε στους οικείους μας τη δική μας αντιβιοτική θεραπεία, καθώς δεν γνωρίζουμε αν χρήζει της ίδιας θεραπείας με εμάς ή αν έχει κάποια αλλεργία στο εν λόγω αντιβιοτικό.

Εφαρμόζουμε τους κανόνες υγιεινής. Πλένουμε τακτικά τα χέρια μας.

Εμβολιαζόμαστε προληπτικά έναντι της εποχικής γρίπης καθώς ο εμβολιασμός είναι ο πλέον ενδεδειγμένος και αποτελεσματικός τρόπος πρόληψης της νόσου και διασποράς των λοιμώξεων.

Με εκτίμηση
Κατάκη Ευτυχία
Φαρμακοποιός

Κείμενα για τους Αρμένους Ανέκδοτα χωριανών και τύποι του χωριού

Το κείμενο που ακολουθεί προέρχεται από τις προσωπικές σημειώσεις του αείμνηστου **Μιχάλη Τερεζάκη**, που έχει θέσει από καιρό στη διάθεσή μας η οικογένειά του και την οποία ευχαριστούμε. Από αυτές δημοσιεύουμε ένα μικρό μέρος.

* Ο Κουκουράκης Δημήτρης διατηρούσε καφενείο, μα πουλούσε και ψιλικά· η Σκανταλονικολίνα μια μέρα στέλνει τον γιουό της Γιάννη να της αγοράσει ένα καρόλι κλωστή Νο 60. Ο Κουκουράκης του λέει, δείχνοντας του δύο καρόλια όμοια Νο 60, «τούτονε αξίζει 50 λεπτά και τούτο 60 λεπτά», και ο, από μικρός, πανέξυπνος Γιάννης, ο κατόπιν δικηγόρος Αθηνών, του λέει:

-«γιατί μπάρμπα-Δημήτρη, αφού είναι τα ίδια;»

-«γιατί παιδί μου τούτονε το αγόρασα προ δύο μηνών και τούτο προ ολίγων ημερών και το αγόρασα ακριβότερα!!». Φυσικά ο Γιάννης πήρε το με παλαιά τιμή αγορασθέν.

* Ο γέρο Κωνσάντουλας ήταν... έμπορος γυρολόγος, μα πολλές φορές η ζυγαριά του χαλούσε και τότε έπαιρνε το κάθε είδος στην παλάμη του το ανεβοκατέβαζε και έλεγε στον αγοραστή «πάρε το είναι 300 δράμια», τότε μονάς μετρήσεως βάρους ήταν η οκά.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΗ

Η **Αργυρώ Γκορόγια**, σύζυγος του **Κωστή Τσιτσιρίδη**, γέννησε στις 31 Οκτωβρίου 2018, ένα υγιέστατο αγοράκι. Στη φωτογραφία, ο νεογέννητος στο κρεβατάκι του, ενώ ο μεγάλος του αδερφός, ο Μανώλης, τον καμαρώνει.

Στον Κωστή και την Αργυρώ, ευχόμαστε να τους ζήσουν και να τα χαίρονται!

ΜΑΓΕΨΕ ΜΕ ΤΗΝ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΣΤΟ VOICE!

Η 17χρονη **Ντόνα Μπραχουσαί**, μαθήτρια της Γ' τάξης στο Γενικό Λύκειο Βάμου, τραγούδησε στο Voice και μάγεψε τους κριτές, κάνοντας και τους τέσσερις να γυρίσουν και να της πουν πολύ κολακευτικά λόγια. Χαρακτηριστικά, η Έλενα Παπαρίζου της είπε ότι η φωνή της μοιάζει με εκείνη του Michael Jackson στα νεανικά του χρόνια.

Η Ντόνα Μπραχουσαί, γεννήθηκε και μεγάλωσε στους Αρμένους με καταγωγή των γονέων της από την Αλβανία και από πολύ νωρίς εντάχθηκε στην ομάδα του Μουσικού Εργαστηρίου του Γυμνασίου Βάμου. Το κορίτσι με την «θεική» φωνή όπως λένε οι συμμαθητές της, είχε την στήριξη της οικογένειας και των φίλων της, αλλά κυρίως την ενθάρρυνση από τους καθηγητές της, Τίτο Σμυρνάκη και Γιώργο Πογιατζή, στο Μουσικό Εργαστήρι Γυμνασίου Βάμου.

Σημειώνεται ότι τα παιδιά που συμμετέχουν στο Μουσικό Εργαστήρι έχουν εκδώσει δικά τους cd και έχουν εμφανιστεί σε διάφορα events στην πόλη.

www.zarpanews.gr

Βραβείο καλύτερου διδακτορικού

Στο συνέδριο Transportation Systems, που έγινε στη Χαβάν, απονεμήθηκε το 2ο βραβείο καλύτερης διεθνώς διδακτορικής διατριβής 2018 σε Ευφυή Συστήματα Μεταφορών στην **Μαρία Κοντορινάκη**, διδάκτορα του Εργαστηρίου και τώρα Λέκτορα στο Πανεπιστήμιο Μάλτας, για τη διδακτορική της διατριβή «Advanced Nonlinear Control Concepts for Freeway Traffic Networks» (Ανάπτυξη και εφαρμογή προηγμένων μεθόδων ελέγχου σε μη γραμμικά συστήματα κυκλοφοριακής ροής).

Η **Μαρία Κοντορινάκη** είναι κόρη του **αείμνηστου Ιωάννη Κοντορινάκη** και της **Κατερίνας Κοντορινάκη** το γένος **Γιανναράκη** και **εγγονή του Μιχάλη και της Μαρίας Γιανναράκη**.

Βραβείο υψηλότερου βαθμού

Η **Στέλλα Τερεζάκη**, κόρη του Μανώλη και εγγονή του Χρήστου Τερεζάκη από τους Αρμένους, ολοκλήρωσε με επιτυχία φέτος τη διεθνή επαγγελματική πιστοποίηση του Institute of Chartered Shipbrokers στα ναυτιλιακά και έλαβε το βραβείο Baltic Exchange Award 2018 για την επίτευξη του υψηλότερου βαθμού παγκοσμίως στο μάθημα του Dry Cargo Chartering (ναυλώσεις ξηρού φορτίου). Η τελετή

πραγματοποιήθηκε στο Trinity House στο Λονδίνο και η απονομή έγινε από την Υπουργό ναυτιλίας της Αγγλίας Ms Nusrat Ghani και το εγκεκριμένο μέλος του Baltic Exchange, Mr Colm Nolan.

Τα κάλαντρα της Πρωτοχρονιάς

Αρχιμηνιά κι αρχιχρονιά,
ψηλή μου δεντρολιβανιά
κι αρχή καλός μας χρόνος,
εκκλησιά με τ' άγιο θρόνος.
Κι αρχή που βγήκε ο Χριστός,
Άγιος και Πνευματικός
στη γη να περπατήσει,
και να μας καλοκαρδίσει.
Άγιος Βασίλης έρχεται,
άρχοντες το κατέχετε
από την Καισαρεία,
συ σ' αρχόντισσα κυρία.
Βαστά εικόνα και χαρτί,
ζαχαροκάρδιο - ζυμωτή
χαρτί και καλαμάρι,
δες κι εμέ το παλικάρι.
Βασίλη πόθεν έρχεσαι,
και δε μας καταδέχεσαι.

**Χρόνια πολλά
Καλή χρονιά!**

Η αλληλογραφία μας

Πάνη Σ. Τσακίρα, εκδόσι - διεθνή της εφημ. των Αρμένιων Αποκορώνου "Ελευθερόπολις": Ο,τι καλύτερο στο είδος της η αρμενική εφημερίδα, το ένω ξαναγράψει αυτό. Μοιράν το καλύτερο. Πολλές πάμπολλες οι "Ετάσεις" που έκανα (η αυτή τη φορά) στις 16 ιδιαίτερα επιλεγμένες σελίδες και του τελευταίου (του με αρ. 90 που καλύπτει τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο τ.ε.) φύλλου της. Στο "Τραμπακόσι" και στη "Ροδρά" του Χαράλαμπου Μπουρνόζου, στις "Πλάστες" της Πόπης Γαβριλάκη, την συμμαθήτριά μου στο Γυμνάσιο Βάμου, στον "Μανούσο" τον Γιόργη Καπριδάκη, στις παλιές και στις σημερινές φωτογραφίες, στις αρμενικές και αποκορωνιώτικες ειδήσεις, στις ρίμες και στα κοινωνικά, στα πολλά πάντα όλα. Να είσαι πάντα γερός για να συναντιζες, έτσι όπως αποτυπώνεις το "αρμενικό εμάς", Πάνη!

Ευχαριστούμε τον Βαγγέλη Κακατσάκη, δάσκαλο-συγγραφέα-ποιητή, που για μια ακόμη φορά έχει έναν καλό λόγο να πει για την εφημερίδα μας, την «Ελευθερόπολι».

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ

Το περασμένο τρίμηνο λάβαμε από τους αγαπητούς αναγνώστες τα παρακάτω ποσά ως οικονομική ενίσχυση της εφημερίδας μας. Τους ευχαριστούμε όλους θερμά.

Προεστάκη Βάσω	Καλύβες	50
Μουντουκαλάκης Θεόδωρος		
του Δημητρίου	Αθήνα	100
Τσακιράκης Άγγελος και Νίκος		
του Νικολάου	Αθήνα	50

Οι οικονομικές προσφορές μπορούν να κατατίθενται στο λογαριασμό GR9001101560000015676103433 της Εθνικής Τράπεζας δηλώνοντας στην τράπεζα το όνομά σας, ή να αποστέλλονται με ταχυδρομική επιταγή στη διεύθυνση: Τσακιράκης Γιάννης, Σουλίου 124, 173 42 Αγ. Δημήτριος και στη συνέχεια να ενημερώνετε την εφημερίδα στο τηλέφωνο 210-9916613, για να σας σταλεί η σχετική απόδειξη.